

Tilinpäätös 2022

Maakuntahallitus § xx / 8.2.2023

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**

Julkaisutiedot

Julkaisija:

Etelä-Savon maakuntaliitto
Mikonkatu 5, 50100 Mikkeli
email kirjaamo@esavo.fi

Kotisivu:

www.esavo.fi

Julkaisu:

Tilinpäätös 2022
Julkaisusarjan numero xxx
ISBN 978-952-5932-xx-x (PDF)
ISSN 1455-2930
Mikkeli 2023

Sisällysluettelo

OSA 1: TOIMINTAKERTOMUS	1
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	2
Maakuntajohtajan katsaus	2
Yleinen kehitys Etelä-Savossa	4
Maakuntaliiton hallinto ja talous	6
Maakuntaliiton viraston strategia, organisoituminen ja henkilöstö	12
Selonteko maakuntaliiton sisäisen valvonnan järjestämisestä	14
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	17
Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	17
Toiminnan rahoitus	19
Rahoitusasema ja sen muutokset	20
Kokonaistulot ja -menot	21
Tilikauden tuloksen käsittely	22
OSA 2: TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	25
Tavoitteiden toteutuminen	26
Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	41
Käyttötalouden toteutuminen	41
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	42
OSA 3: TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	43
Tuloslaskelma	44
Toteumavertailu	45

Rahoituslaskelma	47
Tase.....	48
OSA 4: TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	49
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	55
LUETTELOT JA SELVITYKSET	56

OSA 1: TOIMINTAKERTOMUS

Olellaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Maakuntajohtajan katsaus

Venäjän hyökkäyssota vaikutti myös Etelä-Savossa

Venäjän helmikuussa 2022 aloittama hyökkäys Ukrainaan käynnisti sodan, jolla on ollut laajoja vaikutuksia myös Suomeen, erityisesti Itäiseen Suomeen, mukaan lukien Etelä-Savo. Käytännössä Suomen ja Venäjän välinen raja sulkeutui niin tavara- kuin henkilöliikenteeltä.

Puun tuonnin loppuminen suuntasi kysyntää kotimaisille markkinoille. Matkailualan vaikeudet jatkuivat koronapandemian jälkeen, kun venäläisten matkailijoiden määrä ei ole kääntynyt uudelleen nousuun. Tämän seurauksena maakunnan matkailuyritysten on etsittävä korvaavia markkinoita muualta maailmasta.

Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset Itä-Suomen aluekehittämiseen ja yritysten toimintaedellytyksiin arvioidaan pitkäkestoisiksi. Sodan seurauksena geopolitiikka on noussut aluepolitiikan ytimeen. Elinvoiman kehittämisen ohella keskeisiä alueiden kehittämisen tavoitteita ovat turvallisuuden ja huoltovarmuuden turvaaminen.

Itäiselle Suomelle oma visio

Sodan kielteiset vaikutukset erityisesti itäiselle Suomelle herättivät myös valtiiovallan. Valtio-sihteereistä koostunut työryhmä selvitti kesän 2022 aikana toimenpiteitä, joilla itäisen Suomen elinvoimaa vahvistetaan. Elokuun lopussa julkistettuja toimenpiteitä pidettiin oikeasuuntaisina mutta riittämättöminä ongelmien laajuuteen nähden.

Työryhmä suositteli itäiselle Suomelle yhteisen kehittämissisio luomista yritysten, valtion ja alueiden tiiviissä yhteistyössä. Samalla itäisen Suomen elinvoimaa lisäävien toimien tavoitteeksi tulee asettaa koko Suomen elinvoimasta ja kilpailukyvyistä huolehtiminen. Visiotyö jatkuu vuoden 2023 helmikuulle.

Talous kohti taantumaa

Alkuvuoden 2022 suotuisat talousnäköymät kääntyivät loppuvuodesta erittäin epävarmoiksi. Energiakriisi ja siitä seurannut energian hinnan nopea nousu ja nopeasti kohonnut inflaatio tekivät taloudellisen toimintaympäristön vaikeasti ennakoitavaksi. Vuodelle 2023 on ennakoitu talouden taantumaa. Etelä-Savon työttömyysaste oli vuoden lopussa 10,4 %, mikä on niukasti yli koko maan keskiarvon. Osaavan työvoiman huono saatavuus heikensi yritysten kasvuodotuksia kuten aiempinakin vuosina.

Väestö väheni edelleen

Etelä-Savon väestön väheneminen jatkui kuten aiempinakin vuosina. Ennakkotietojen mukaan maakunnan väestön kokonaisvähennys vuoden 2022 lopussa oli 1208 henkilöä. Luonnollinen väestön väheneminen kasvoi edellisestä vuodesta 1570 henkilöön. Tämä johtui toisaalta historian korkeimmasta kuolleiden määrästä, 2284 henkilöä, ja toisaalta ennätysellisen alhaisesta syntyvyydestä. Vuonna 2022 maakunnassa syntyi vain 714 lasta. Väestön kokonaisuutena tasapainotti jonkin verran muuttovoitto. Maakuntaan muutti 356 henkilöä enemmän kuin maakunnasta muutti muualle.

Ruokamatkailusta vetovoimaa

Matkailuun haettiin vuoden 2022 aikana vetovoimaa erityisesti ruokamatkailusta. Itäisen Suomen kolmelle maakunnalle myönnettiin European Region of Gastronomy-titteli vuodelle 2024. Tavoitteena on tuoda Itä-Suomeen kansainvälisiä ja kotimaisia vierailijoita ja uudenlaisia ruuan ja kulttuurin yhdistäviä tapahtumia. Perustana on Saimaan alueen kestävä elämäntapa, jossa ruoka, luonto, kulttuuri ja hyvinvointi yhdistyvät poikkeuksellisella ja kestäväällä tavalla.

Saavutettavuus, metsä ja kaivokset edunvalvonnan painopisteinä

Etelä-Savon saavutettavuuden kehittämisessä raideliikenne nousi keskeiseen rooliin. Itäisen Suomen yhteinen tavoite nopeista raideyhteyksistä vauhdittui, kun radan oikaisua Kouvolasta Porvoon kautta Helsinkiin valmistelevan hankeyhtiön, Itärata Oy:n, työ käynnistyi. Samalla maakuntaliitto on korostanut nykyisen Savon radan nopeaa kehittämistarvetta keskeisenä osana koko itäisen Suomen liikenneyhteyksien kehittämistä.

Kaivoslain uudistamista koskeva lakiesitys oli tammikuussa 2023 edelleen eduskunnan käsittelyssä. Tavoitteen on Saimaan vesistön poikkeuksellisten luontoarvojen säilyttäminen. Kaivoslakiin ollaan sisällyttämässä maakuntaliiton kannattamaa säännöstä, jonka mukaan kaivostoiminnan tulisi perustua sellaiseen kunnan hyväksymään kaavaan, jossa kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti ja suhde muuhun maankäyttöön on selvitetty. Tämä parantaisi kuntien mahdollisuuksia oman alueensa suunnittelussa ja lisäisi paikallista vaikuttamismahdollisuutta.

Metsiä koskeva sääntely on noussut esille niin kansallisessa kuin EU:n päätöksenteossa. EU on laatinut ja laatimassa useita metsää koskevia ehdotuksia ja aloitteita kuten metsästrategia, biodiversiteettistrategia, ennallistamisaloite, uusiutuvan energian kriteerit, hiilisertifioinnit ja metsien monitorointia koskeva aloite.

Etelä-Savon on muita maakuntia merkittävästi enemmän riippuvainen metsistä. Etelä-Savon maakuntaliiton tavoitteena on ollut vaikuttaa metsäpolitiikkaan niin kansallisella kuin EU-tasolla. Itä- ja Pohjois-Suomen yhteinen EU-toimisto Brysselissä on tarjonnut hyvän vaikutuskanavan. Tavoitteena on mahdollisimman laajan kansallisen päätösvallan säilyminen metsäasioissa. Luonnon monimuotoisuuden ja metsien hiilinielujen entistä parempi huomioon ottaminen on toteutettava metsätalouden kannattavuutta heikentämättä.

Mikkelissä 3.2.2023

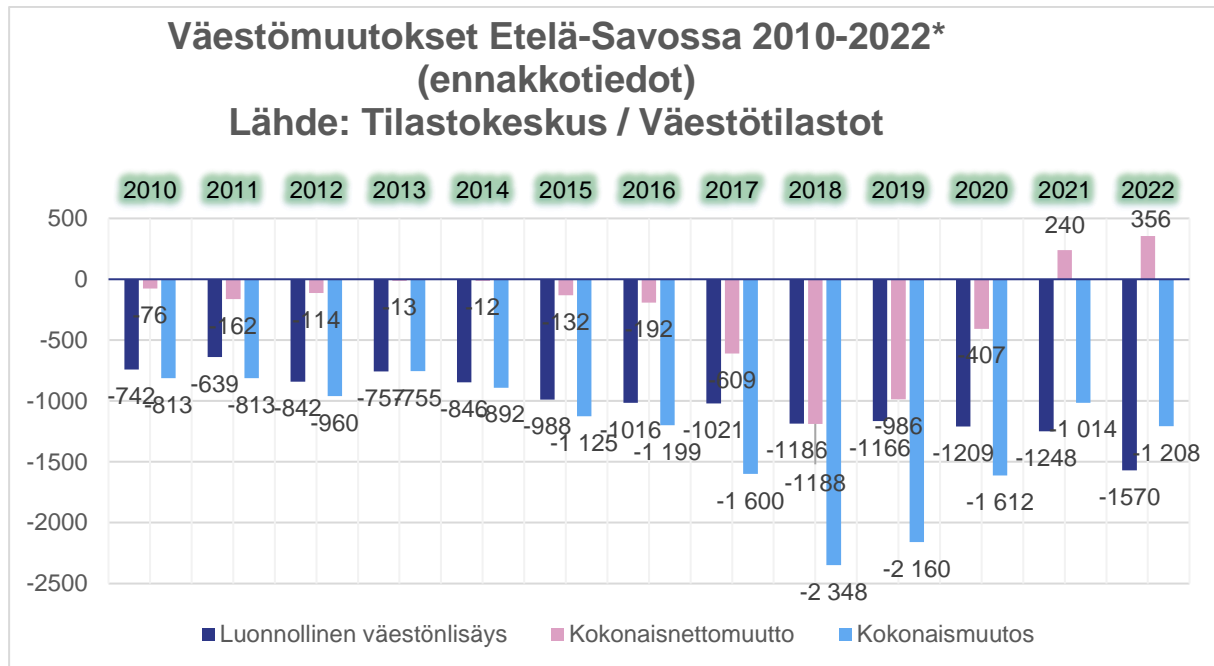

Pentti Mäkinen
Maakuntajohtaja

Yleinen kehitys Etelä-Savossa

Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan väkiluku väheni Etelä-Savossa vuoden 2022 aikana yhteensä 1 208 henkilön verran luonnollisen väestönmuutoksen ollessa huomattavan negatiivinen. Ennakkoväkiluku vuodenvaihteessa oli 130 480. Ilahduttavaa on kuitenkin se, että kuntien välisestä muutosta ja siirtolaisuudesta muodostuva kokonaisnettomuutto oli Etelä-Savossa vuonna 2022 356 henkilön verran positiivinen (kuvio 1). Mikkelin, Savonlinnan ja Pieksämäen seudut olivat kaikki muuttovoitollisia. Erityisesti maahanmuuttajien määrä oli vuonna 2022 kasvussa. Kansainvälistä suojelua saaneet ukrainalaiset saavat hakea kotikuntaoikeutta keväällä 2023 eivätkä näy vielä näissä tilastoissa.

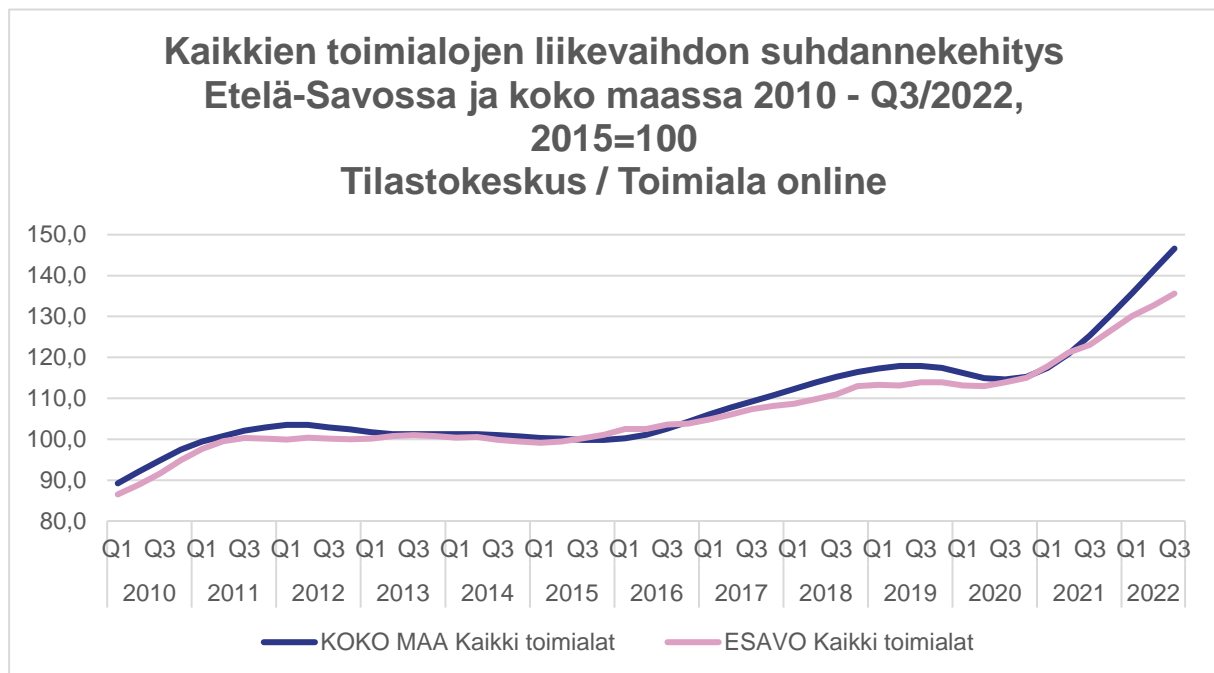
Kuvio 1 Väkiluku ja väestönmuutokset Etelä-Savossa 1990–2022^{*}. Lähde: Tilastokeskus HUOM. Vuoden 2022 tiedot ovat ennakkotietoja.

Etelä-Savo on väestöllisesti kausittain hyvin voimakkaasti kasvava maakunta: Nordregion arvon mukaan parhaimman sesongin aikaan maakunnassa voi oleskella jopa 108 000 henkilöä, jotka eivät näy väestötilastoissa, mutta lisäävät merkittävästi alueen elinvoimaa ja käyttävät paikallisia palveluja. Ikääntynyt väestö, sairastavuus ja harva asutus luovat nekin erityisiä haasteita ja kustannuspaineita palvelujen järjestämiselle (esimerkiksi laaja tarve kotihoidon kustannuksissa), etenkin kun koronakriisin aikana ja myös pahimman vaiheen jälkeen vaikutukset näkyvät entisestään heikkenevässä kuntataloudessa. Koronapandemian seurauksena palveluiden saavutettavuus on herättänyt huolta erityisesti heikommassa asemassa olevien henkilöiden osalta. Koronan vaikutuksesta terveystarkastukset ja varhainen ohjaus ovat vähentyneet ja erityisesti nuorten osalta mielenterveyteen liittyvät asiat korostuneet.

Toisaalta Etelä-Savon vahvuuksia hyvinvoinnin indikaattoreilla mitattuna ovat mm. koettu elämänlaatu, puhdas ja viihtyisä elinympäristö sekä maakunnan vireä kulttuuritoiminta hyvinvointivaikutuksineen. FinSote 2020 -tutkimuksen mukaan itsensä onnelliseksi kokevien osuus on Etelä-Savossa Suomen toiseksi korkein. Tulonjakoa mittaavalla Gini-kertoimella Etelä-Savon jakauma on tasaisempi kuin koko maassa keskimäärin, toisaalta lähtökohtaisesti ansiotulotaso on muuta maata matalampi. Voidaan arvioida, että Euroopan turvallisuustilanteen kiristymisen aiheuttama energiakriisi sekä talouden inflaatio tulevat jatkossa lisäämään eriarvoistumiskehitystä sekä turvattomuuden tunnetta.

Etelä-Savossa oli työllisyyskatsauksen mukaan vuoden vaihteessa lopussa 5 826 työttöntä, mikä on 6 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Kokonaan työttömien määrä laski vuodentakaisesta 331 henkilöä ja lomautettujen määrä 56 henkilöä. Kokonaan työttömien määrä nousi kuitenkin marraskuusta lähes 500:lla ja lomautettujen määrä reilulla 200:lla. Työttömänä maakunnassa oli joulukuun lopussa 10,4 % työvoimasta (koko maassa 9,9 prosenttia).

Etelä-Savon pk-valtainen ja monipuolinen yritys rakenne on selvinnyt kohtuullisen hyvin talouden viime vuosien heilahteluilta (mm. koronapandemia). Yritysten liikevaihdon suhdannetietojen mukaan maakunnassa on kuitenkin jääty koko maan talouden kehityksestä vuoden 2022 syyskuun tultaessa (kuvio 2). Syyskuussa julkistetun Pk-yritysbarometrin mukaan Etelä-Savon yritysten suhdanneodotukset olivat myös selvästi heikentyneet, ja yritysten huolet Venäjän sotatoimien heijastusvaikutuksista ja energian kallistumisesta- sekä yleisestä epävarmuuden lisääntymisestä ovat kasvaneet.

Kuvio 2 Yritysten liikevaihdon suhdannekehitys koko maassa ja Etelä-Savossa 2010-2022 syyskuu. lähde: Tilastokeskus / Toimiala online.

Kansainvälisen toimintaympäristön muutosten vaikutukset aluekehittämiseen Itä- ja Pohjois-Suomessa -raportin mukaan sota Ukrainassa ja venäläisestä energiasta irtautuminen vauhdittavat vihreää siirtymää Etelä-Savossa ja teknologisen muutoksen rinnalla energiasiirtymä lisää tarvetta myös osaamisen kasvattamiseen ja uusien innovaatioiden kehittämiseen. Kotimaisen puun kysyntä on jo kasvanut, samoin kuin muiden Venäjältä tuotujen raaka-aineiden kysyntä. Kannattavuuskriisissä jo aiemmin ollut alkutuotanto on kärsinyt tilanteen myötä voimakkaasta tuotantopanosten hintojen noususta, vaikka tuottajahinnat ovatkin kasvaneet. Heikompia maatiloja kaatuu samalla kun vahvat toimijat pystyvät ennakoimaan esimerkiksi materiaalihankintoja ja kasvattamaan toimintaansa. Huoltovarmuuden nimissä huolta herättää alkutuotannon keskittymisen haavoittuvuus kriisitilanteessa. Myös vientiteollisuus sekä matkailutoimijat joutuvat etsimään korvaavia markkinoita muista suunnista.

Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan Etelä-Savon kuntien toimintakate asukasta kohden vuonna 2022 oli -7 172€/as (v. 2021 -6 878 €/as). Verotulot Etelä-Savon kunnissa kasvoivat 2,5 prosentilla edelliseen vuoteen verrattuna asukasta kohden (4 473€/as, vuonna 2019 4 365 €/as). Valtionosuudet kasvoivat 5,1 prosentilla vuoteen 2021 nähden. Asukasta kohti

laskettuna verotuloista ja valtionosuuksista muodostuva verorahoitus kasvoi 3,5 prosentilla ollen 7 550 euroa (v. 2021 7 292 euroa). Kuntien omien arvioiden perusteella lainakanta pysyi liki ennallaan edellisen vuoden tilinpäätöksiin verrattuna (2022 4 177 €/as, 2021 4 123 €/as). Investoinnit kasvoivat Etelä-Savon kunnissa 23,8 prosentilla edellisvuoteen nähden. Tilikauden tulos asukasta kohden oli tilinpäätösarvioiden mukaan vuonna 2022 Etelä-Savossa 9 euroa (vuonna 2021 116 euroa). Tulos oli positiivinen Enonkoskella, Hirvensalmella, Kangasniemellä, Puumalassa, Rantasalmella, Savonlinnassa ja Sulkavalla. Kuntaliiton analyysin mukaan kuntatalous koko maassa on vuoden 2022 jäljiltä juuri ja juuri tasapainossa kuntien menojen kasvaessa ja kuntien talouden eriytyessä. Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen mutta säilyi yhä vahvalla tasolla hyvien verotulojen, poikkeuserien ja kertaluontoisten tekijöiden vuoksi. Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina.

Maakuntaliiton hallinto ja talous

Luottamushenkilöhallinto

Maakuntaliiton ylin päättävä elin on maakuntavaltuusto. Syksystä 2021 toimikautensa aloittanut maakuntavaltuusto kokoontui vuonna 2022 kaksi kertaa. Maakuntavaltuustossa oli yhteensä 49 jäsentä ja sen poliittinen jakauma oli seuraava:

- Suomen Keskusta 15
- Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue 11
- Kansallinen Kokoomus 9
- Perussuomalaiset 6
- Vihreä liitto 3
- Liike Nyt 2
- Suomen Kristillisdemokraatit 2
- Vasemmistoliitto 1

Maakuntavaltuuston puheenjohtajana kaudella 2021 - 2025 toimii Satu Taavitsainen (SDP) Mikkelistä. Varapuheenjohtajina toimivat Hannu Auvinen (Kesk) Sulkavalta ja Eero Aho (Kok) Mikkelistä. Valtuuston kokouksissa sihteerinä toimii hallintojohtaja Janne Nulpponen. Maakuntavaltuusto kokoontui vuonna 2022 kaksi kertaa.

Taulukko 1 Maakuntavaltuuston kokoonpano kaudella 2021-2025.

kunta	varsinainen jäsen	varajäsen
Enonkoski	Purhonen Petri	Turunen Kari
Hirvensalmi	Liukkonen Saara	Luntta Pirkko
Juva	Häkkinen Markku	Rautio Ari
Juva	Hänninen Ritva	Huhtinen Marjaana
Juva	Kuusisto Ville-Pekka	Summanen Hannu
Kangasniemi	Hokkanen Mikko	Hänninen Pasi
Kangasniemi	Nykänen Tapani	Luukkainen Kari
Mikkeli	Aho Eero	Kervinen Jouko
Mikkeli	Ahonen Liisa	Pöyry Jukka
Mikkeli	Hartonen Tanja	Strandman Jaana
Mikkeli	Hämäläinen Laura	Kokkonen Anu
Mikkeli	Janhunen Katriina	Liikanen Veli

Mikkeli	Järvinen Sami	Sensio Jani
Mikkeli	Lautamäki Jarmo	Kauppinen Heli
Mikkeli	Lehkonen Raine	Kuitunen Soile
Mikkeli	Marjalaakso Olli 12/22 saakka, tilalle Härkönen Jukka	Ropponen Juha
Mikkeli	Pekonen Petri	Väänänen Jaakko
Mikkeli	Pöyry Pekka	Nykänen Heikki
Mikkeli	Salo-Oksa Armi	Kähkönen-Valtola Suvi
Mikkeli	Siiskonen Pirjo	Häkkinen Kati
Mikkeli	Sikanen Tomi	Karhunen Pertti
Mikkeli	Strengell Jarno	Seppälä Arto
Mikkeli	Taavitsainen Satu	Tissari Jenni
Mikkeli	Tullinen Hannu	Hokkanen Marita
Mikkeli	Valtola Pirkko	Vuori Juha
Mäntyharju	Häkkänen Markku	Hujanen Seppo
Mäntyharju	Kuoksa Timo	Kokkola Ari
Pertunmaa	Räisänen Annukka	Ruuth Nina
Pieksämäki	Hintikka Kari	Vauhkonen Susanna
Pieksämäki	Kauhanen Matti	Liukkonen Timo-Juhani
Pieksämäki	Kovanen Anna-Maria	Kontro Aki
Pieksämäki	Kuronen Tuula	Ojala Sakari
Pieksämäki	Majamäki Mika	Leikas-Tikkanen Tiia
Pieksämäki	Viljakainen Kaija	Nyrhinen Anne-Mari
Puumala	Kautonen Harri	Luukkonen Olli
Rantasalmi	Korhonen Katja	Wessman Mauri
Rantasalmi	Rautiainen Jari	Tilaeus Tiina
Savonlinna	Kaskinen Terho	Tynkkynen Jonne
Savonlinna	Kokko Sampsa	Sairanen Lea
Savonlinna	Koskela Jouni	Liukko Arto
Savonlinna	Laamanen Kirsti	Torikka Kirsi
Savonlinna	Luukkanen Raimo 6/22 saakka, tilalle Tynkkynen Krister	Tynkkynen Krister 6/22 saakka, tilalle Kosonen Seppo
Savonlinna	Mikkonen Anna-Kristiina	Backman Anja
Savonlinna	Peitsaro Panu	Pekkonen Pasi
Savonlinna	Puputti Seija	Hollström-Mikkonen Fanni 12/22 saakka, tilalle Vanttinen Tuija
Savonlinna	Valkonen Esa	Niemelä Sanna
Savonlinna	Vihavainen Mauri	Kristiansson Olli-Pekka
Savonlinna	Visunen Kirsi	Kukkonen Juha
Sulkava	Auvinen Hannu	Partanen Lasse

Taulukko 2 Maakuntavaltuuston vaalilautakunta kaudella 2021-2025.

varsinainen jäsen	varajäsen
pj. Hänninen Ritva, Juva	Lautamäki Jarmo, Mikkeli
vpj. Mikkonen Anna-Kristiina, Savonlinna	Puputti Seija, Savonlinna
Kuusisto Ville-Pekka, Juva	Ahonen Liisa, Mikkeli
Luukkanen Raimo, Savonlinna	Valkonen Esa, Savonlinna

Maakuntahallitus on 13-jäseninen. Kauden 2021-2025 maakuntahallituksessa on Suomen Keskustalla neljä jäsentä, Suomen Sosiaalidemokraattisella puolueella ja Kansallisella kokoomuksella kummallakin kolme jäsentä, Perussuomalaisilla kaksi jäsentä ja Vihreällä liitolla yksi jäsen.

Maakuntahallituksen puheenjohtajana kaudella 2021-2025 toimii Arto Sepponen (Kesk) Pieksämäeltä. Varapuheenjohtajina toimivat Oskari Valtola (Kok) Mikkelistä ja Eija Stenberg (SDP) Savonlinnasta.

Maakuntahallitus kokoontui vuoden 2022 aikana 11 kertaa. Maakuntahallitus käsitteli vuonna 2022 yhteensä 198 asiakohdtaa.

Taulukko 3 Maakuntahallituksen kokoonpano kaudella 2021-2025.

varsinainen jäsen	varajäsen
Hakala Kerttu, Mikkelä	Leikas-Tikkanen Tiia
Hokkanen Mikko, Kangasniemi	Huupponen Erkki
Hänninen Elisa, Juva	Tilaeus Tiina
Juhola Jatta, Mikkelä	Rautiainen Sari
Kovanen Anna-Maria, Pieksämäki	Virtanen Outi
Kukkonen Juha, Savonlinna	Kaiponen Kari
Olkkonen Kirsi, Mikkelä	Hämäläinen Laura
Sepponen Arto, Pieksämäki, pj.	Lamponen Markku
Stenberg Eija, Savonlinna, 2.vpj	Laitinen Marja
Strandman Jaana, Mikkelä	Hartonen Tanja
Suomalainen Tuukka, Savonlinna	Husso Kaarle
Turunen Pekka, Savonlinna	Selenius Jyrki
Valtola Oskari, Mikkelä, 1.vpj	Häkkänen Markku

Hallintosäännön päivityksen myötä maakuntaliitolle tuli vuonna 2021 uusi toimielin, maakuntahallituksen työjaosto. Maakuntahallituksen työjaoston tehtävänä on tukea maakuntajohtajaa maakuntahallituksen kokousasioiden ja kiireellisten asioiden valmistelussa sekä toimia viranhaltijoiden valintaprosessien valmistelijana. Työjaosto kokoontuu 1,5 viikkoa ennen maakuntahallituksen kokousta. Vuonna 2022 se kokoontui 11 kertaa. Varsinaisina jäseninä toimivat maakuntahallituksen puheenjohtaja sekä 1. ja 2. varapuheenjohtaja. Puhetta työjaostossa johtaa maakuntahallituksen puheenjohtaja. Kauden 2021-2025 työjaoston jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet ovat maakuntahallituksen puheenjohtaja Arto Sepposella Kerttu Hakala, 1. varapuheenjohtaja Oskari Valtolalla Kirsi Olkkonen ja 2. varapuheenjohtaja Eija Stenbergillä Juha Kukkonen.

Tarkastuslautakunta on 5-jäseninen. Siinä on edustettuna maakunnan neljä suurinta poliittista puoluetta. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajana toimii Tuula Kuronen (SDP) Pieksämäeltä. Tilintarkastajana toimi BDO Audiator Oy:n ja vastuullisena tarkastajana on Lilja Koskelo. Tarkastuslautakunnan kokousten sihteerinä toimii henkilöstöasiantuntija Tiina Saarelainen. Lautakunta kokoontui vuonna 2022 kaikkiaan 6 kertaa ja käsitteli kokouksissaan 43 asiakohdtaa.

Taulukko 4 Tarkastuslautakunnan kokoonpano kauden 2017-2021 päättyessä.

varsinaiset jäsenet	varajäsenet
Himanen Vesa, Mikkelä	Korhola Anne, Mikkelä
Kuronen Tuula, pj., Pieksämäki	Kuoksa Timo, Mäntyharju
Kuusisto Ville-Pekka vpj., Juva	Summanen Hannu, Juva

Mynttinen Maritta, Hirvensalmi	Nousiainen Marja-Sisko, Savonlinna
Pasanen Unto, Puumala	Rytkönen Tapani, Pieksämäki

Maakuntaliiton vetovastuulla toimiva maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) kokoontui vuonna 2022 5 kertaa. Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö kokoontui vuonna 2021 13 kertaa. EU:n ohjelmakaudelle 2021-2027 nimetty Maakunnan yhteistyöryhmä käsittelee lisäksi vielä käynnissä olevan rakennerahastokauden 2014-2020 asioita.

Vanhan kauden MYR:n puheenjohtajana toimi Jonne Tynkkynen, I varapuheenjohtajana Hannu Pöntinen Mikkelistä ja II varapuheenjohtajana Etelä-Savon ELY-keskuksen ylijohtaja Jari Mutanen ja III varapuheenjohtajana Etelä-Savon kauppakamaria MYR:ssä edustava toimitusjohtaja Markus Tykkyläinen. MYR:n kokouksissa esittelijänä toimi kehittämisjohtaja Merja Olenius ja sihteerinä ohjelmapäällikkö Pirjo Paananen.

Taulukko 5 Etelä-Savon maakunnan yhteistyöryhmä rakennerahastokauden 2021-2027 alkupuoliskolla 2021-2025.

Taho	varsinainen jäsen	varajäsen
Kunta/maakuntaliitto	Elisa Kaasinen (kesk), Pieksämäki	Outi Kiesilä (kesk), Hirvensalmi
Kunta/maakuntaliitto	Juhani Jenu (ps), Mikkeli 8/22 saakka, tilalle Sami Järvinen	Marita Orava (ps), Mikkeli
Kunta/maakuntaliitto	Heikki Nykänen (kesk), Mikkeli	Tuomo Janhunen (kesk), Kangasn.
Kunta/maakuntaliitto	Leena Pekkanen (kesk), Mäntyh.	Annukka Räisänen (kesk), Pertunm.
Kunta/maakuntaliitto	Heli Pitkänen (kok), Savonlinna	Pirjo Falkstedt (kok), Savonlinna
Kunta/maakuntaliitto	Hannu Pöntinen (kok), Mikkeli	Heikki Lappalainen (kok), Mikkeli
Kunta/maakuntaliitto	Jukka Rossi (sdp), Mikkeli	Eveliina Neumanen (sdp), Mikkeli
Kunta/maakuntaliitto	Ritva Suomalainen (sdp), Savonl.	Markku Nousiainen (sdp), Savonl.
Kunta/maakuntaliitto	Jonne Tynkkynen (kesk), Savonl.	Esa Karjalainen (kesk), Puumala
Valtio/Etelä-Savon ELY-keskus	Jari Mutanen	Kristiina Laatikainen
Valtio/Etelä-Savon ELY-keskus	Juha Pulliainen 10/22 saakka, tilalle Hannu Mars	Hanna Makkula
Valtio/Etelä-Savon ELY-keskus	Kirsi Kosunen	Ilpo Lehtinen
Valtio/Pohjois-Savon ELY-keskus	Tommi Huttunen	Terhi Nissinen
Valtio/Itä-Suomen AVI	Anu Liljeström	Kirsi Kohonen
Valtio/Metsäkeskus	Sari Alden	Antti Heikkilä 3/22 saakka, tilalle Tuomas Kähö
Etelä-Savon yrittäjät	Nina Rasola	Kimmo Ihalainen
Etelä-Savon kauppakamari	Markus Tykkyläinen	Tiina Ylönen
MTK	Vesa Kallio	Sanna Hämäläinen
Akava	Anne Hytönen	Jorma Flinkman
SAK	Taina Salomäki	Sonja Laitinen
STTK	Kaija Viljakainen	Kalevi Savolainen
Teknologiaeollisuus	Esa Näätänen	Antero Asikainen
EK	Tuukka Liukko	Simo Pinomaa
Ammatillinen toinen aste	Jukka Mustonen (Samiedu)	Arja Flinkman (Esedu)
Kaakkois-Suomen amk	Kalevi Niemi	Hanna Kuninkaanniemi
Mikkelin yliopistokeskus	Matti Malinen	Sari Iivonen
Suomen luonnonsuojeluliitto	Heikki Härkönen	Irma Kolari
Etelä-Savon järjestöneuvotteluk.	Anne Käyhkö	Kalle Husso

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön puheenjohtajana toimi vuonna 2022 kehittämisjohtaja Merja Olenius ja sihteerinä ohjelmapäällikkö Pirjo Paananen.

Etelä-Savon maakuntaliiton edustajina maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä toimivat lisäksi kehittämispäällikkö Eveliina Pekkanen, rahoitusasiantuntija Sannamari Markkanen, kehittämispäällikkö Jyrki Kuva, elinkeinopäällikkö Tuula Kokkonen, aluekehittämispäällikkö Anne Kokkonen, ympäristöpäällikkö Sanna Poutamo ja aluesuunnittelupäällikkö Jenni Oksanen.

Etelä-Savon ELY -keskuksen edustajina maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristössä toimivat johtaja Hannu Mars, yksikön päällikkö Ilpo Lehtinen, yritysasiantuntija Jarkko Rautio, rahoitusasiantuntija Kirsi Komppa, yksikön päällikkö Kirsi Kosunen, rahoitusasiantuntija Esa Pekonen, yksikön päällikkö Mirko Juppi, maaseutuasiantuntija Kaija Siikavirta sekä yritysasiantuntija Kristiina Laatikainen ja rahoituspäällikkö Timo Ollila.

Etelä-Savon maakuntaliiton yhteydessä on toiminut vuodesta Etelä-Savon maakunnallinen järjestöneuvottelukunta (YhES). YhES toimii maakunnan alueella toimivien yhdistysten ja järjestöjen monialaisena yhteistyöelimenä. Vuonna 2019 perustettu Etelä-Savon järjestöneuvottelukunta on osa Etelä-Savon maakuntaliiton toimintaa. Järjestöneuvottelukunnassa kukin jäsen edustaa oman yhdistyksen lisäksi laajemmin koko järjestöalaa.

Puheenjohtajana YhES:ssä toimi Kalle Husso Etelä-Savon Liikunta ry:stä. Maakuntahallituksen yhdyshenkilö YhES:ssä on hallituksen jäsen Jaana Strandman ja hänen varahenkilönsä hallituksen jäsen Elisa Hänninen.

Järjestöneuvottelukunta YhES ylläpitää aktiivista ja vaikuttavaa järjestöjen ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä ja vuoropuhelua maakunnassa, edistää kansalaisten, yhdistysten ja järjestöjen osallisuus- ja osallistumismahdollisuuksien toteutumista sekä tuottaa ja välittää tietoa järjestöjen toiminnasta ja järjestöjä koskevista asioista. Neuvottelukunta kokoontui vuonna 2022 neljä kertaa.

Neuvottelukunnan toimikausi päättyi vuoden 2022 lopussa ja joulukuussa 2022 maakuntahallituksen valitsemaksi kokoonpano aloittaa vuoden 2023 alussa.

Taulukko 6 Etelä-Savon maakunnallisen järjestöneuvottelukunta (YhES) toimikauden päättyessä vuodenvaihteessa 2022/2023.

Järjestöala	varsinainen jäsen	varajäsen
Kylät, kaupunginosat, kotiseutu	Anne Käyhkö, Järvi-Suomen kylät ry	Asko Koukkari, Savonlinnan kylät ry
Työllisyyttä edistävät toimijat	Heikki Pyrhönen, Mikkelin työttömät ry/TK:n Etelä-Savon alue	Carita Röpelin, Savonlinnan toimintakeskus ry
Luonto ja ympäristö	Noora Ruuth, Savo-Kymen Vesaiset	Eveliina Naumanen, Haukivuoren Martat
Luovat alat	Kaisla Pirkkalainen, Teatteri Fennica	Tanja Mäkipää, Teatteri Henkireikä ry
Urheilu ja liikunta	Kalle Husso, Etelä-Savon Liikunta ry	Petri Tikkanen, Voimistelu- ja urheiluseura Ristiinan urheilijat ry
Potilasjärjestöt, omaishoito	Niina Turunen, Saimaan syöpäyhdistys ry	Helena Narkilahti, Hengitysliitto ry/Itä-Suomen alue
Ihmisoikeus- ja kansalaisjärjestöt, monikulttuurisuus	Tuisku Jähi, Monikulttuurityö Mimosa ry	Ossi Blomeraus, Savonlinnan seudun romanilyhdistys ry
Mielenterveys-, päihde-, riippuvuus- ja kriisityö	Pertti Kumpulainen, Pieksämäen Mielenterveysseura	Harri Jukkala, Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
Lapsi-, perhe- ja väkivalta-työ	Sirkku Mehtola, Viola-vakivallasta vapaaksi ry	Iris Damsten, Mannerheimin Lastensuojeluliiton Järvi-Suomen piiri ry
Eläkeläistoimijat	Pekka Huovila, Kansallinen senioriliitto - Savonlinnan kansall. seniorit ry	Hannu Korhonen, Eläkelitto Mikkeli/Ristiina
Nuorisojärjestöt	Virve Väisänen, Mäntyharjun 4H-yhdistys ry	Sami Luntta, Järvi-Suomen lukiolaiset ry

Vammaisjärjestöt	Sanna Paasonen, Mikkelin kuurojen yhdistys	Pirkko Luntta, Etelä-Savon Allergia, Iho ja Astma ry
Yrittäjäjärjestöt	Vesa Kallio, MTK-Etelä-Savo ry, Etelä-Savon yrittäjät, Etelä-Savon kauppakamari	Teppo Leinonen, Etelä-Savon kauppakamari
Valmius ja varautuminen	Kari Jääskeläinen, Suomen Sopimuspalokuntien Liitto ry/Etelä-Savon sopimuspalokuntien alueneuvottelukunta	Piritta Keränen, Suomen Punainen Risti Kaakkois-Suomen piiri
Harrastejärjestöt	Tapani Varjus, Mikkelin Settlementti	Mervi Lintunen, Pieksämäkeläiset ry ja Paltasen kyläyhdistys
SOTE -ja yhteistyö / Mikkelin	Kauko Väisänen, Etelä-Savon hyvinvointijärjestöjen tuki ry, Estery	Merja Ikonen, Etelä-Savon Allergia, Iho ja Astma ry
SOTE -ja yhteistyö / Pieksämäki	Juhani Jäppinen, Paiste ry	Heidi Kesänen, Pieksämäen Muistiyhdistys ry/Paiste ry
SOTE -ja yhteistyö / Savonlinna	Sirpa Kolistaja, Savonlinnan Seudun Kolomonen ry	
Kuntaedustaja / Puumala	Virpi Tuovinen, Puumalan kunta	Annakaisa Arilahti, Puumalan kunta

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia maakuntaliiton toiminnan osalta ovat maakuntahallitus, maakuntajohtaja sekä yksiköiden johtajat. Valtuusto käsittelee liiton talousarviota yhtenä tulosalueena, jolle se myöntää määrärahan ja tuloarvion, rahoitustulot ja rahoitusmenot. Hankkeet käsitellään talousarviossa nettoperusteisina.

Yhteistoiminta

Maakuntaliiton yhteistoimintaryhmä kokoontui vuoden 2022 aikana kaksi kertaa ja käsittelee 24 asiakohtaa. Yhteistoimintaryhmässä käsiteltiin mm. työkyvyn tuen toimintamalli, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, työterveyshuollon toimintasuunnitelma, henkilöstöraportti, henkilöstö- ja koulutussuunnitelma ja työsuojelun toimintasuunnitelma. Lisäksi kokouksissa käytiin läpi viraston toiminnan kehittämistä ja koronapandemian hallintaa maakuntaliitossa.

Työnantajapuolta yhteistoimintaelimessä edustivat maakuntahallituksen puheenjohtaja Arto Sepponen, 1. varapuheenjohtaja Oskari Valtola ja 2. varapuheenjohtaja Eija Stenberg, maakuntajohtaja Pentti Mäkinen sekä hallintojohtaja Janne Nulpponen. Nulpponen toimi myös kokousten esittelijänä. Ammattijärjestöjen edustajina toimivat Eveliina Pekkanen (Akava-JS), Jenni Oksanen (Akava TS), Jutta Kiiskinen (JYTY) ja Pirjo Paananen (työsuojeluvaltuutettu). Arto Sepponen toimi vuonna 2022 ryhmän puheenjohtajana. Kokousten sihteerinä toimi henkilöstöasiantuntija Tiina Saarelainen.

Maakuntaliiton talous

Maakuntavaltuusto hyväksyi talousarvion vuodelle 2022 kokouksessaan 23.12.2021. Menot talousarviossa olivat 2,618 miljoonaa euroa ja tulot 2,458 miljoonaa talousarvion ollessa 160 000 euroa alijäämäinen.

Vuoden 2022 talousarvio rakennettiin sillä oletuksella, että koronaepidemia laantuu ja toiminta tavat palautuvat epidemiaa edeltäneelle tolalle. Budjetoituun nähden säästöjä syntyi matka- ja majoituskulujen vähäisyydellä sekä markkinoinnin, tapahtumien sekä koulutusten sähköisten toimintatapojen jatkumisella. Lisäksi henkilömuutoksiin liittyen talous ei toteutunut täysin arvioidulla tavalla.

Jäsenkuntien maksuosuudet muodostavat maakuntaliiton suurimman tulonlähteen. Vuonna 2022 jäsenkuntien maksuosuudet olivat 2,3 miljoonaa euroa.

Maakuntaliiton viraston strategia, organisoituminen ja henkilöstö

Maakuntaliiton virasto on uusimassa toimintatapaansa. Maakuntavaltuusto hyväksyi marraskuussa 2020 uuden hallintosäännön, jonka pohjalta viraston toimintaa on kehitetty. Maakuntaliiton viraston toiminta-ajatuksena on: Teemme työtä Etelä-Savon hyväksi. Toimintamme arvopohja on Yhdessä - Uudistaen – Ennakoiden. Tuloksellisen toimintamme mahdollistavat ennakointi ja oikea tieto, toimivat tukipalvelut, avoin viestintä ja aktiiviset kumppanuudet. Haluamme olla yhteisen tahdon muodostaja. Viraston avaintehtäviksi olemme määritelleet kehittämistä, edunvalvoja ja näkyvyyden vahvistaja. Päämäärämme on elinvoimainen Etelä-Savo.

Maakuntaliiton virasto muodostuu kahdesta yksiköstä, hallinto- ja kehittämissyksiköstä. Yksiköiden päälliköillä voi olla lisäksi vastuullaan toimialaansa liittyviä, erikseen budjetoituja hankkeita. Viraston oman toiminnan kehittämistyötä jatkettiin toimintamallien kehittämällä viraston strategian pohjalta.

Talousarviossa ennakoitiin vuodelle 2022 henkilötyövuosien määräksi 30,9. Toteutuma oli 32,3. Laskelma perustuu virka-/työsuhteiden kestoon vähennettynä pitkällä poissaoloilla.

Taulukko 7 Maakuntaliiton henkilöstö vuonna 2021.

Maakuntaliiton henkilöstö/ henkilötyövuosi	Toteutuma 2021	TA 2022	Toteutuma 2022
Luottamushenkilöhallinto	1,0	1,0	1,0
Virasto	18,4	19,5	18,4
Hankkeet	13,0	10,4	12,9
Yhteensä	32,4	30,9	32,3

Vuoden 2022 lopussa maakuntaliitossa oli 12 henkilöä määräaikaisissa työsuhteissa ja 1 henkilö pidemmällä työvapaalla.

Lähiesihenkilöt pitävät vuosittain henkilökohtaiset kehityskeskustelut työntekijöiden kanssa. Keskusteluissa arvioidaan työssä onnistumista, työntekijän, esihenkilön ja toimintamallien kehittämistarpeita sekä arvioidaan tehtävänkuvauksen ajantasaisuutta ja muutostarpeita. Lisäksi henkilövaihdosten yhteydessä arvioidaan tarve tehtäväkuvauksen muokkaamiselle.

Maakuntaliiton luottamusjohto kävi johtajasopimuksen mukaisesti kehityskeskustelun maakuntajohtajan kanssa.

Taulukko 8 Vakinaiset virkasuhteiset vuonna 2021.

Virka	Nimi
maakuntajohtaja	Mäkinen Pentti
kehittämisjohtaja	Olenius Merja
hallintojohtaja	Nulpponen Janne

Taulukko 9 Työsopimussuhteiset työntekijät vuonna 2022.

Tehtävä	Nimi
osallisuuskoordinaattori (määräaikainen) 7.1.20-31.12.21	Fjällström Emmi
kehittämisspäällikkö	Gynther Heli
elinkeinopäällikkö, työvapaa 1.8.21-1.2.22	Heimonen Tomi
projektipäällikkö (määräaikainen) 10.9.21-28.2.22	Honkanen Petri
ennakointiasiantuntija, perhevapaa 1.11.21-8.8.22	Kautiainen Hanna
maksatusasiantuntija (määräaikainen) 1.5.21-3.4.22, työaika 20 %	Keinänen Arja
talouspäällikkö, vuorotteluvapaa 1.9.20-27.2.21	Kiiskinen Jutta

kehittämispäällikkö	Kokkonen Anne
tilastoasiantuntija	Kokkonen Jaana
maksatusasiantuntija (määräaikainen) 1.8.21-31.12.22	Kontinen Marja-Liisa
maakuntataiteilija (määräaikainen) 1.9.21-30.4.22	Kosonen Sirkka
virastoemäntä	Kovanen Kirsi
vs. ohjelmapäällikkö (määräaikainen) 10.11.20-31.7.21	Kuismala Laura
kehittämispäällikkö	Kuva Jyrki
järjestelmäpäällikkö	Laakso Tuomo
maksatusasiantuntija	Laitinen Marjut
rahoituskoordinaattori (määräaikainen) 1.6.21-30.4.23	Laitinen Soile
maksatusasiantuntija 1.2.20 alkaen	Leikas Marjo
kesätyöntekijä (määräaikainen) 1.6.-30.6.21	Leppänen Meri
maakuntataiteilija (määräaikainen) 1.9.21-30.4.22	Liimatainen Mari
projektipäällikkö (määräaikainen) 1.1.20-30.10.21	Linnala Jussi
asianhallinnan asiantuntija (määräaikainen) 1.2.21-31.3.22	Lonkainen Tiina
viestintäpäällikkö 1.8.21 alkaen	Miettinen Heidi
aluesuunnittelupäällikkö	Oksanen Jenni
ohjelmapäällikkö, perhevapaa 12.10.20-9.10.21	Paananen Pirjo
kesätyöntekijä (määräaikainen) 1.8.-31.8.21	Paunisalo Ida
kehittämispäällikkö	Pekkanen Eveliina
vs. talouspäällikkö (määräaikainen) 1.9.20-27.2.21	Perälä Anne-Maarit
ympäristöpäällikkö	Poutamo Sanna
ennakointiasiantuntija (määräaikainen) 1.2.20-31.3.22	Rajala Antti
TYP johtaja (määräaikainen) 7.1.20-31.12.2022	Räisänen Helena
viestintäpäällikkö, päättyi 31.5.21	Saahko Taina
henkilöstöasiantuntija	Saarelainen Tiina
maakuntajohtajan sihteeri, opintovapaa 23.8.21-22.8.22	Salo Aino
vs. kehittämispäällikkö (määräaikainen) 1.1.-30.6.21	Säisä Kati
projektipäällikkö (määräaikainen) 5.6.19-31.8.23, vs. elinkei- nopäällikkö 1.9.21-28.2.22	Tanskanen Riikka
yhteyspäällikkö	Tanttu Marko
kulttuurikoordinaattori (määräaikainen) 1.1.21-31.12.22	Tähti Taru
hallintosihteeri	Valanta Tanja
osallisuuskoordinaattori (määräaikainen) 1.12.19-31.12.21, 80% työaika 1.6.20 alkaen	Venäläinen Terhi
vs. johdon sihteeri (määräaikainen) 23.8.21-22.8.22	Virtaniemi Jaana

Erillisestä vuoden 2022 henkilöstöraportista käyvät ilmi henkilöstöä koskevat tarkemmat tiedot ja tunnusluvut. Se saatetaan tiedoksi maakuntahallitukselle ja maakuntavaltuustolle. Henkilöstöraportti käsitellään maakuntaliiton yhteistoimintaryhmässä maaliskuussa ja tuodaan tämän jälkeen maakuntahallitukseen.

Selonteko maakuntaliiton sisäisen valvonnan järjestämisestä

Maakuntaliiton sisäinen valvonta perustuu lainsäädäntöön sekä omiin sääntöihin, ohjeisiin ja talousarvion täytäntöönpanomääräyksiin. EU:n rakennerahastotoiminnan osalta on Työ- ja elinkeinoministeriölle laadittu erilliset kutakin rahastoa koskevat hallinto- ja valvontajärjestelmäkuvaukset varojen käytön asianmukaisen hallinnoinnin varmistamiseksi.

Ohje sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamiseen

Maakuntaliiton nykyinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on hyväksytty maakuntahallituksessa 21.2.2022. Ohje päivitettiin samalla kun maakuntaliiton ohjelmakauden 2021-2027 hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus laadittiin. Asiakirja ohjaa maakuntaliiton tilivelvollisten viranhaltijoiden, esihenkilöiden ja henkilöstön toimintaa. Ohjeen tavoitteena on edistää Etelä-Savon maakuntaliiton eri toimijoiden vastuullisuutta sekä tietoisuutta ja ymmärrystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä osana johtamista ja hyvää hallintotapaa, päätöksentekoa, toiminnan ohjausta, seurantaa ja arviointia. Lisäksi ohjeessa kuvataan menettelyitä, joiden tulisi turvata hyvän hallintotavan toteutuminen.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan niitä sisäisiä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esihenkilöt pyrkivät varmistamaan liiton toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden. Sisäisen valvonta on osa johtamisjärjestelmää. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, seuraamiseksi ja raportoimiseksi. Riskillä tarkoitetaan sellaisen tapahtuman mahdollisuutta, joka voi uhata tavoitteiden saavuttamista. Riski voidaan myös ymmärtää hyödyntämättä jääneeksi mahdollisuudeksi.

Maakuntavaltuusto päättää liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Maakuntavaltuusto hyväksyy hallintosäännön, jossa annetaan tarpeelliset määräykset sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvistä tehtävien ja vastuiden jaosta. Maakuntavaltuusto hyväksyy toimintakertomukseen sisältyvän liiton selostuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, ohjeistamisesta sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Maakuntajohtaja vastaa operatiivisesta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Toteuttamis- ja valvontavastuu on maakuntajohtajan osalta maakuntahallituksen puheenjohtajalla ja muutoin maakuntajohtajalla.

Maakuntajohtaja antaa vuosittain toimintakertomuksen yhteydessä selvityksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumisesta. Lisäksi toimintakertomus sisältää johdon arvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä sekä sen perusteella laaditun lausuman sisäisen valvonnan tilasta ja olennaisimmista kehitystarpeista. Toimintakertomus sisältää arvion toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.

Tilintarkastajan on kuntalain nojalla kuntayhtymän hallintoa ja taloutta tarkastaessaan arvioidava, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty asianmukaisesti.

Johtavilla viranhaltijoilla on vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja hoitamisesta alaisensa toiminnan osalta sekä merkittävimpien riskien raportoinnista. Jokaisen esihenkilön on osaltaan varmistuttava siitä, että viranhaltijat ja työntekijät ovat tietoisia omista tehtävistään ja tavoitteistaan. Heidän on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä viipymättä tarpeellisiin toimenpiteisiin aina, kun ohjeiden vastaista, epätaloudellista tai tehotonta toimintaa tai riskejä sisältävää toimintaa on havaittu.

Lisäksi jokainen liiton palveluksessa oleva on velvollinen omalta osaltaan noudattamaan toimintaa koskevaa lainsäädäntöä, maakuntavaltuuston hyväksymiä sääntöjä ja päätöksiä, maakuntahallituksen ja johdon tekemiä päätöksiä ja antamia ohjeita sekä pyrkiä omalta osaltaan saavuttamaan asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, kehittämään toimintatapojaan sekä ylläpitämään ja kehittämään ammatillista osaamistaan.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arviointi ja luotettavuus

Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista seurataan ja arvioidaan ensi sijassa toimintakertomuksessa. Talousarvion toteutumista seurataan maakuntahallituksessa neljännesvuosittain tapahtuvan raportoinnin ja tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä. Johtoryhmä seuraa talouden toteutumista kuukausittain edellisen kuukauden kirjanpidon täsmäytyksen valmistuttua.

Toiminnan vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arvioinnin kehittäminen on johtamisen keskeisiä tehtäviä. Maakuntastrategiaan on sisällytetty liiton toiminnan osa-alueita kuvaavia ja seurattavia mittareita, joilla toiminnan tuloksellisuutta voidaan arvioida. Maakuntastrategiassa on lisäksi määritelty mittareita maakunnan kehityksen suunnan seurantaan varten. On kuitenkin huomioitava, että maakunnan kehityksen näkökulmasta liitto on vain yksi toimija. Virastossa keskitetysti ohjeistetut prosessit ovat päätöksenteko, henkilöstöhallinto, hankintatoimi, tietojärjestelmät sekä tila- ja asiakirjahallinto.

Tarkastuslautakunta on kehittänyt menettelyjä, joiden avulla se voi seurata, miten maakuntaliitto toimeenpanee arviointikertomusten havaintoja ja seurannan avulla antaa maakuntavaltuustolle systemaattista palautetta liiton toiminnasta.

Johtaminen ja hyvä hallintotapa

Päivittäisjohtamista tehdään seuraavia periaatteita noudattaen:

- tehtävien, toimivaltuuksien, tulos- ja raportointivastuiden ja menettelyiden määrittelyt kunnossa
- esittely- ja hyväksymis- sekä vahvistusmenettelyt päätöksenteossa, toiminnoissa ja prosesseissa kunnossa
- tehtävien eriyttäminen ja käyttöoikeudet kunnossa
- talouteen liittyvät seurantamenettelyt ja täsmäytykset kunnossa
- prosessikuvaukset ja toimintaohjeet kunnossa
- toimintojen ja prosessien auditointimenettelyt sovitusti
- toiminnan tuloksellisuuden ja suoriutumisen arviointimenettelyt sovitusti
- omaisuuden fyysinen turvaaminen kunnossa
- esimiestyö kunnossa

Omaisuu den hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Maakuntaliiton omaisuus on vähäistä, lähinnä toimistokalusteita ja koneita. Valvonta on osa viranhaltijoiden/työntekijöiden tavanomaisia työprosesseja. Asianhallintaohjelmiston käyttäminen tukee päätöksenteon läpinäkyvyyttä. Maakuntaliiton omaisuuden hoitoon, hankintojen kilpailutukseen tms. ei ole kohdistunut korvausvaateita, muutoksenhakuja tai vastaavia.

Tilintarkastuspalvelujen lisäksi liiton hallintoon kohdistuu valtion toimeksiantovarojen osalta hallintoviranomaisen (Työ- ja elinkeinoministeriö) ja kirjanpito toiminnon (Valtiovarainministeriö) jatkuvaa tarkastusta sekä hallinnointimenettelyjen että varojen käytön suhteen. Maakuntaliiton toiminnan laajuus huomioon ottaen ei erillistä sisäistä tarkastusta ole käytössä.

Sopimustoiminta

Maakuntaliitossa on käytössä asianhallintajärjestelmän sopimushallintaosio. Ohjelmisto toimii tukena sopimusten määräaikojen systemaattisessa seurannassa. Sopimuksiin liittyviä valituksia tai oikaisuvaatimuksia ei ole tilivuonna ollut. Liiton sopimukset ovatkin lähes kokonaisuudessaan hankintalaissa määriteltujen kansallisten kynnyksarvojen alapuolella. Talousarvion täytäntöönpanomääräyksissä määrätään, että kaikista yli 4000 euron suuruisista hankinnoista tehdään viranhaltijapäätökset. Tämä tuo hankintoihin läpinäkyvyyttä ja hallittavuutta.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskien arviointi on kiinteä osa maakuntaliiton viraston toimintaa. Kriittisimmät riskit kohdistuvat toimintaympäristön muutoksiin, strategisen suunnittelun toteuttamiseen, johtamisen onnistumiseen ja tietojärjestelmien toimivuuteen sekä EU-rahoituksen hallinointiin. Tarvittavat uudet hallintakeinot on kirjattu riskien todennäköisyys ja vaikutusten arviointi -asiakirjaan ja niitä viedään käytäntöön.

Vahinkoihin maakuntaliitossa on varauduttu toimintaan nähden riittävällä vakuutusturvalla. Vakuutusturvan kattavuus tarkastetaan vuosittain. Etätööhön liittyvä vakuutuskattavuus on täydennetty samalle tasolle kuin toimipisteellä työskenneltäessä.

Tilinpäätöshetkellä on vireillä yksi maakuntaliiton toimintaan kohdistuva oikeudenkäynti. Valitus koskee EAKR-hankkeen rahoituspäätöksen valmisteluprosessia. Maakuntahallitus on antamassaan vastineessa katsonut valituksen olevan aiheeton.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Taulukko 10 Maakuntaliiton tuloslaskelma 2022 (1000€)

Tuloslaskelma (netto)	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
Toimintatuotot	2 390	2 388	2 482	2 502
Toimintakulut	-2 446	-2 391	-2 269	-2 409
Toimintakate	-56	-2	213	93
Rahoitustuotot ja -kulut	2	3	35	17
Korkotuotot +	0			
Muut rahoitustuotot +	2	4	35	17
Korkokulut -	0	0	0	0
Muut rahoituskulut -	0	0	0	0
Vuosikate	-55	1	247	111
Poistot -				
Satunnaiset tuotot/ kulut +/-				
Tilikauden tulos	-55	1	247	111

Yllä olevassa tuloslaskelmassa on huomioitu maakuntaliiton toimintakulut ja tuotot hankkeiden osalta nettoperusteisena. Hanketoiminnan bruttokulut olivat 1 048 937,15 (TA 788 700) euroa ja bruttotuotot 938 479,78 (TA 685 600) euroa. Hanketoiminnan toimintakate vuonna 2022 oli -110 457,37 euroa.

Maakuntaliitolla ei ole investointeja, joten sillä ei ole myöskään kirjanpidossaan poistoja.

Taulukko 11 Kuntien jäsenmaksusuudet 2021.

Jäsenkuntien maksusuudet	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
Jäsenkuntien maksusuudet, 1000 euroa	2 316	2 316	2 450	2 450
Maksusuudet toimintatuloista netto, %-os	96,9	97,0	98,7	97,9
Maksusuudet/ asukas, euroa	17,75	17,58	17,42	17,21

Jäsenkuntien maksusuuksilla on keskeinen merkitys liiton toiminnan rahoittamisessa. Niiden osuus varsinaisen toiminnan tuloista oli 96,9 prosenttia vuonna 2022.

Taulukko 12 Maakuntaliiton jäsenkuntien maksusuudet/asukas 2022.

Menot / asukas	2022 *)	2021	2020	2019
Asukasluku vuodenvaihteessa	130 480	131 688	140 610	142 335
Menot/asukas/ valtuuston hyväksymä, €	-18,75	-18,16	-16,14	-16,93

*) ennakkotieto

Taulukko 13 Maakuntaliiton tuloslaskelmaa 2022 täydentävät tiedot

Tuloslaskelmaa täydentävät tiedot	2022	2021	2020	2019
Palkatun henkilöstön määrä 31.12. (sisältää työllistetyt)	34	37	32	32
Toteutuneet henkilötyövuodet (teoreettinen säännöllinen vuosityöaika)	32,3	32,4	31,6	29,7
Vakinaisissa viroissa ja toimissa olevat	23	23	24	25
Palkat 1000 €	1 894	1 781	1 791	1 683
Kokonaismenot, 1000 €	3 385	3 075	3 182	4 242
Toimintamenot, 1000 €	3 384	3 074	3 182	4 242
Arvonlisäveropalautukset (verottoman toiminnan), 1000 €	146	131	152	393

Taulukko 14 Maakuntaliiton jäsenkuntien kuntakohtaiset maksuosuudet 2022

kunta	lask. verotus- lot 2020 ^{*)} , €	2022 maksu- osuudet, €	2022 maksu- osuudet, %	maksuosuus 2021	muutos 2021-2022, €
Enonkoski	4 096 573	20 551	0,8875	20 706	- 155
Hirvensalmi	6 931 752	34 774	1,5017	33 705	1 069
Juva	19 115 144	95 894	4,1412	92 956	2 938
Kangasniemi	17 400 946	87 295	3,7698	84 854	2 441
Mikkeli	190 411 103	955 227	41,2518	957 700	- 2 473
Mäntyharju	19 520 349	97 927	4,2290	97 314	613
Pertunmaa	5 272 680	26 451	1,1423	25 146	1 305
Pieksämäki	59 033 162	296 149	12,7893	297 866	- 1 716
Puumala	8 249 437	41 385	1,7872	39 117	2 268
Rantasalmi	10 314 732	51 745	2,2346	51 177	569
Savonlinna	113 391 062	568 844	24,5657	577 623	- 8 779
Sulkava	7 845 316	39 357	1,6997	37 436	1 922
YHTEENSÄ	461 582 254	2 315 600	100,0000	2 315 600	0
muutos-%		0,0			

*) Lähde: Valtiovarainministeriö

Toiminnan rahoitus

Taulukko 15 Maakuntaliiton toiminnan rahoitus 2022 (1000€)

Tuloslaskelmaa täydentävät tiedot	TP 2022 (1000€)	TP 2021 (1000€)	TP 2020 (1000€)	TP 2019 (1000€)
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate +/-	-55	1	247	111
Satunnaiset erät, netto +/-				
Tulorahoituksen korjaukset				
Investointien rahavirta				
Investointimenot				-60
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		10		
Toiminnan ja investointien rahavirta	-55	11	247	50
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten muutokset +/-				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen muutos +/-				
Lyhytaikaisten lainojen muutos +/-				
Oman pääoman muutokset +/-		-5		
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset +/-				
Vaihto-omaisuuden muutos +/-				
Saamisten muutos	-255	3	60	1 063
Korottomien velkojen muutos +/-	37	109	-35	-910
Rahoituksen rahavirta	-218	106	26	153
Rahavarojen muutos	-273	117	273	203
Kassavarojen muutos	€	€	€	€
Kassavarat 31.12.	1 197 172,72	1 469 734,63	1 352 987,52	1 079 999,14
Kassavarat 1.1.	1 469 734,63	1 352 987,52	1 079 999,14	876 577,34
	-272 561,91	116 747,11	272 988,38	203 421,80

*Kassan riittävyys on 129 pv, vuonna 2021 luku oli 174 pv.
(= 365 pv x Rahavarat 31.12./ Kassasta maksut tilikaudella)*

Rahoitusasema ja sen muutokset

Taulukko 16 Maakuntaliiton rahoitusasema ja sen muutokset 2022 ja 2021. (1000€)

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT	31.12.2022 1 000 €	31.12.2021 1 000 €
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	61	61
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	3 500	5 207
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	581	330
Siirtosaamiset	11	8
Rahat ja pankkisaamiset	1 197	1 470
Yhteensä	5 351	7 075
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	82	82
Muut omat rahastot		
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	1 066	1 065
Tilikauden yli/alijäämä	-55	1
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	3 500	5 207
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksiltalaitoksilta		
Ostovelat	70	125
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	52	46
Siirtovelat	634	549
Yhteensä	5 351	7 075

Suhteellinen velkaantuneisuus vuonna 2022 on 23 % eli sama kuin vuonna 2021.
(=100*(vieras pääoma ./ saadut ennakot) / käyttötulot)

Kokonaistulot ja -menot

Taulukko 17 Maakuntaliiton kokonaistulot ja -menot 2022

Maakuntaliiton kokonaistulot ja -menot	2022	2021
TULOT	1 000 €	1 000 €
Toiminta		
Toimintatuotot	3 328	3 072
Verotulot		
Valtionosuudet		
Korkotuotot	0	
Muut rahoitustuotot	2	4
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot		
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	3 330	3 076
MENOT	1 000 €	1 000 €
Toiminta		
Toimintakulut	3 384	3 074
- Valmistus omaan käyttöön		
Korkokulut	0	0
Muut rahoituskulut	0	0
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
Pakollisten varausten muutos		
- Pakollisten varausten lis.(+), väh.(-)		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		
Investoinnit		
Investointimenot		
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		
Oman pääoman vähennykset		-5
Kokonaismenot yhteensä	3 385	3 069
Täsmäytys:		
Kokonaistulot - Kokonaismenot= 3329,64955 ./.. 3384,60032	-55	6
Rahavarojen muutos+Muut maksuvalmiuden muutokset = -272,56191 ./.. -217,61114	-55	6

Tilikauden tuloksen käsittely

Maakuntahallitus esittää, että tilikauden alijäämä 54 950,77 euroa siirretään taseeseen edellisten tilikausien yli/alijäämätilille.

Valtuustoaloitteen 19.11.2019 § 25 mukainen luettelo Etelä-Savon maakuntaliiton ostoista ja maksusuorituksista vuonna 2022.

Taulukko 18 Maakuntaliiton ostot ja maksusuoritukset 2022.

TAHO (sis. Yli 1000 eur ostot ja maksusuor.)	SUMMA (sis ALV)
VEROHALLINTO	543063
KEVA/KUNTIEN ELÄKEVAKUUTUS	539136
Mikkelinläänin Maataloussäätiö	114653
RAMBOLL FINLAND OY	77816
Seb Kort Bank Ab	59972
Innofactor Software Oy	51690
Kixit Oy	48086
POHJOIS-KARJALAN LIITTO	38690
SUOMEN METSÄKESKUS,E-S alueyksikk	33337
MPY Yrityspalvelut Oyj	31851
CWT/KALEVA TRAVEL OY	27957
Cgi Suomi Oy	26589
Edenred Finland Oy	25720
International Institute of Gastronomy	25000
Pihlajalinna/Etelä-Savon Työterveys Oy	24701
MARSKI DATA OY	19866
MEIDÄN IT JA TALOUS OY	18763
Työllisyysrahasto	17520
TYÖLLISYYSSRAHASTO	17301
OSUUSKAUPPA SUUR-SAVO	16271
SUOMEN KUNTALIITTO	15037
Mikkelin Musiikkijuhlien	14590
IF VAHINKOVAKUUTUSYHTIÖ OY	12843
Meltwater Finland Oy	12499
OY SPEAKERSFORUM FINLAND AB	11030
TELIASONERA FINLAND OYJ	10997
Verkkokauppa.com Oyj	9982
Thinking Portfolio Oy	9809
BDO Auditor Oy	9425
ESRI FINLAND OY	9157
SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS	8990
FCG FINNISH CONSULTING GROUP OY	8680
ISKU INTERIOR OY	8408
POHJOIS-SAVON LIITTO	7928
DNA OY	7637
Oy MU-Consultants Ab	6696
LAPIN LIITTO	6481
Visma Financial/halftime/mlin Toriparkki	6450
MIKKELIN RAVIRATA OY	6200
Tehomaattori Oy	5687
VIESTINTÄVALMENNUS LEENA JAAKKOLA	5580
KAAKON VIESTINTÄ OY	5306
PIKKU KETUN SIRKUS	4960
POSTI OY	4873
SODAN JA RAUHAN KESKUS MUISTI OY	4664
SERVIINI OY	4408
Messeforum Oy	4340
MIKKELIN MIKAELI OY	4281
Entecore Ky	4259
Proxion Plan Oy	4259
SÄYNEVIRTA PHOTOGRAPHY & VIDEO	4030

TAHO (sis. Yli 1000 eur ostot ja maksusuor.)	SUMMA (sis ALV)
NUKKETEATTERI REAKTORI	4000
Sahanlahti Resort	3975
TUTKIMUS- JA ANALYSOINTIKESKUS TAK O	3964
PALVELUTUKKU ITÄ-SUOMI OY	3885
LUMME ENERGIA OY	3870
KESKUSTAN ETELÄ-SAVON PIIRI	3694
Visma Plandisc A/S	3553
Vesano Entertainment Oy	3500
Lapuan Kankurit Oy	3465
CANNCOLOR SALES OY	3443
KAAKKOIS-SUOMEN SOSIAALIDEMOKRAATI	3438
IHASTJÄRVEN LINJA OY	3399
KOUVOLAN KAUPUNKI	3369
MOONSOFT OY	3360
TMI HILLA TARJANNE	3125
MIKKELIN TORIPARKKI OY	3075
ETELÄ-SAVON SOSIAALI- JA TERV.PALV.KY	3009
K-Supermarket Pikantti	2987
TANHUVAARAN PALVELUT OY	2782
VR-YHTYMÄ OY	2734
OY GUSTAV PAULIG AB	2678
RAMIN KONDITORIA LEIPOMO	2583
AALTO UNIVERSITY EXECUTIVE EDUCATIO	2573
VARSINAIS-SUOMEN LIITTO	2500
MAJATALO PUUKARIN PYSÄKKI	2480
MKK Toimistotarvike Oy	2457
KESKI-SUOMEN MEDIA OY	2451
JYRKI BOY OY	2448
KAAKKOIS-SUOMEN KOKOOMUS RY	2445
TEROPRINT OY	2413
TILASTOKESKUS	2332
SCANDIC HOTELS OY	2303
DANSKE FINANCE OY	2252
Lemonsoft Oy	2248
SOISALON LIIKENNE OY	2225
LP Management Oy	2182
Vekkuliteatteri r.y.	2150
JULKIS- JA YKSITYISALOJEN TOIMIHENKILÖ	2143
ENCORE YMPÄRISTÖPALVELUT OY	2136
SL-PRODUCTION OY	2132
SOKOTEL OY	2062
livana Music Oy	2000
LAULUMO	2000
Nature Solutions Oy	2000
PUUMALAN KUNTA	2000
TUOMAS KANTELINEN ENSEMBLE	2000
X-PARTNER,OFFICEPRO FINLAND OY	1992
TALOUSTUTKA OY	1860
Ulla Sinikka Irmeli Liukkonen	1860
E-S SOSIAALI- JA TERV.ALAN JÄRJEST.TUKI	1809
PUNKAHARJUN LUONTOMATKAILU OY	1736

TAHO (sis. Yli 1000 eur ostot ja maksusuor.)	SUMMA (sis ALV)
Yrjö Laakkonen Oy	1718
ESE-Verkko Oy	1714
ALMA TALENT OY	1708
Mainostalo Mainospuu Oy	1702
Flow Movement Consulting Oy	1674
VISMA ENTERPRISE OY	1659
Suomen Ensiapukoulutus Oy	1655
COHUMANS OY	1612
GRANO OY	1602
ETELÄ-KARJALAN LIITTO	1500
KESKUSTAN ITÄ-SAVON PIIRI	1496
AJANVIRTA	1488
Mikkelin Psykologipalvelut	1414
SAVILAHDEN KIRJAPAINO KY	1414
Stagent Oy	1400
BELLURUM OY	1379
KAHVILA SAIMA OY	1365
ETELÄ-SAVON LIIKUNTA RY	1347
Brand Iron Oy	1311
Juvan Kahvikulma Oy	1248
ASTUVANSALMEN AMATSONI	1240
LINJA-AUTOLIIKE S.KOSONEN OY	1210
LOIHE OY	1186
LYRECO FINLAND OY	1171
YIT SUOMI OY	1142
MONRASK OY BISTRO HOLVI	1135
SOKOS HOTEL VUOKATTI	1132
SANOMA MEDIA FINLAND OY	1104
UUDENMAAN LIITTO	1083
Crazy Town Oy	1078
ETELÄ-SAVON PERUSSUOMALAISET RY	1056
POHJOIS-KARJALAN OSUUSKAUPPA	1013
Yhteensä	2178501
Kaikki yhteensä (sis. myös alle 1000e ostot ja maksusuoritukset)	2240364

OSA 2: TALOUSARVION TO- TEUTUMINEN

Tavoitteiden toteutuminen

Tässä osiossa luodaan katsaus maakuntavaltuuston vuoden 2022 toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisesta. Tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ovat toimintasuunnitelmasta.

Maakunnan kehittämisen keskeiset painopisteet vuonna 2022

Perustoiminnan ohella maakuntaliiton toimintasuunnitelmassa vuodelle 2022 esitettiin kuusi tavoitetta, joille oli määritelty toimenpiteet ja seurannan mittarit. Seuraavassa on tavoitteittain käyty läpi niiden toteutuminen.

Tavoite vuodelle 2022	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2022	Mittarit
Maakuntaliitto toimii EU-rahoituksen ja kansallisen rahoituksen välittävänä toimielimenä vaikuttavasti.	<ul style="list-style-type: none">- Ohjelmakauden 2014-2020 kauden hallittu päättäminen- Uuden ohjelmakauden 2021-2027 rahoituksen muotojen, painopisteiden aktiivinen ja laaja tiedottaminen sekä hakijoiden opastaminen ja aktivointi rahoituksen hakemiseen	<ul style="list-style-type: none">- Hakijainfoihin ja -koulutuksiin osallistuneet- Päätösten läpimenoaika- Myöntövaltuuksien tehokas käyttö

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi

Ohjelmakauden 2014-2020 EAKR -hankkeiden toteuttaminen jatkui vuonna 2022, siten että varauduttiin jo koko ohjelmakauden päättämiseen vuonna 2023. Maakuntaliitto avasi viimeisen hankehaun alkuvuodesta 2022 ja käytti myöntövaltuudet täysimääräisesti rahoittamalla kaksi EAKR-hanketta ja yhden REACT-EU-hankkeen. Ohjelmakauden 2014-2020 hankkeita oli vuonna 2022 käynnissä vielä verrattain paljon ja ohjelmakauden toteuttaminen jatkuu hankkeiden osalta vuoden 2023 loppuun ja hallinnoinnin osalta vuoden 2024 puolelle.

Uudistuva ja Osaava Suomi 2021-2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakausi avattiin vasta alkuvuodesta 2022 teknisten syiden viivästyttettyä aloitusta. Vuoden 2022 aikana laadittiin alkaneen ohjelmakauden hallinto- ja valvontajärjestelmän kuvaus, koulutettiin ohjelmakauden uusiin toimintatapoihin ja sisältöihin sekä avattiin ensimmäiset rahoitushaut. Maakuntaliitto avasi vuonna 2022 kaksi EAKR -hakua. Hakemusten käsittelyssä edettiin hyvin, mutta uusi EURA2021 -tietojärjestelmä ei ollut vielä valmis päätöksenteko-osaltaan, joten lopullisia rahoituspäätöksiä voidaan tehdä vasta vuoden 2023 puolella.

Hauista järjestettiin hakuinfoja ja rahoitushakemuksia saatiin hyvin myöntövaltuuksiin nähden. Suurin osa haetuista hankkeista oli rahoituskelpoisia. Vain pieni osa vuosien 2021-2022 myöntövaltuuksista jää käyttämättä ja siirtyy vuoden 2023 myöntövaltuuksiin.

Taulukko 19 Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 viestintätoimet vuonna 2022.

Ajan-kohta	Viestintäprojekti	Toimenpiteet	Kohderyhmä	Markkinointikanavat	Vastuutaho/-t, vastuuhenkilö/-t	Seuranta
	Hankehakuilmoitukset maakunnissa	Hankehakuilmoitusten julkaisu EURA2021-järjestelmässä ja kotisivuilla	Potentiaaliset hankehakijat	EURA2021-järjestelmä, internet-sivut, somekanavat, lehti-ilmoitukset	Rahoittajat	
Helmikuu	EAKR-hakuinfo 8.2. Etelä-Savo	Webinaarin valmistelu ja toteuttaminen	Kehittäjät ja potentiaaliset hankehakijat	Teams, internet-sivut, some, sähköpostit	Etelä-Savon maakuntaliitto	n. 120 osallistujaa
Maalis-toukokuu	Europe in my Region -kampanjan suunnittelu	viestintäryhmän suunnitelupalaverit yhdessä viestintäkonsultin kanssa	kansalaiset		viestintäryhmä ja viestintäkonsultti	
Toukokuu	Sidosryhmätilaisuus TL 3, topsu, TKI-tiekartta	läsnäolotilaisuuden valmistelu ja toteuttaminen	Kehittäjät ja potentiaaliset hankehakijat	Teams, internet-sivut, some, sähköpostit	Etelä-Savon maakuntaliitto	n. 30 osallistujaa
Kesäkuu	Hakuinfo - palkkakustannukset	Webinaarin valmistelu ja toteuttaminen	Hanketoimijat	Teams, internet-sivut, some, sähköpostit	Etelä-Savon maakuntaliitto	n. 70 osallistujaa
Kesäkuu	Hakuinfo - EAKR TL 3 Saavutettavuus	Webinaarin valmistelu ja toteuttaminen	Hanketoimijat	Teams, internet-sivut, some, sähköpostit	Etelä-Savon maakuntaliitto/Etelä-Savon ELY	n. 30 osallistujaa
Jatkuva 1-12	Rakennerahastot.fi -sivut	Uutisten laadinta Sivujen päivittäminen	Hanketoimijat, viranomaiset, suuri yleisö	Internet-sivut	Sivujen päivittäjät maakuntaliitoissa ja RR-ELYssä	
Jatkuva 1-12	MYRrien kokoustiedottaminen maakunnissa	Tiedotteet	Media, viranomaiset, hanketoimijat, suuri yleisö	Internet-sivut, some	Maakuntaliittojen tiedottajat, EU-koordinaatiosta vastaavat	
Jatkuva 1-12	Itä-Suomen AURA-ohjelman viestintäryhmän kokoukset 9 kpl				Rahoittajien edustajista koostuva viestintäryhmä	

Uuden ohjelmakauden 2021-2027 viestintä hakijoille tavoitti hyvin kohderyhmänsä ja kaikkiin hakufoihin osallistuneita oli runsaat 150 henkeä. Hankehakemusten käsittelyprosessia kehitettiin käymällä ohjauskeskustelu hakijan kanssa ennen hakemuksen jättämistä, jonka seurauksena hakemukset pystyttiin käsittelemään heti hakujen päätyttyä ilman täydennyspyyntöä. Hankkeiden pisteytys ja rahoituspäätöksen valmistelu kesti 1-3 kuukautta, hankkeen laajuudesta riippuen, mitä voidaan pitää kohtuullisena aikana.

Ohjelmakauteen 2021-2027 liittyy uusi oikeudenmukaisen siirtymän rahasto, JTF (Just Transition Fund). JTF:llä vastataan vähähiilisen siirtymän aiheuttamiin sosioekonomisiin ja ympäristöllisiin haittavaikutuksiin työllisyyden ja kestävien aluetalouksien turvaamiseksi. JTF-varojen käyttö määritellään alueellisissa siirtymäsuunnitelmissa, jotka

laadittiin maakuntaliiton vetämänä vuonna 2022. Koko Suomen JTF -rahoituksen määrä on 644 miljoonaa euroa. Etelä-Savoon JTF-rahoitusta kohdennetaan 43 miljoonaa euroa. Rahoittajina toimivat Etelä-Savon maakuntaliitto ja Etelä-Savon ELY-keskus. JTF-ohjelman ensimmäinen haku avataan vuoden 2023 alkupuoliskolla.

Vuonna 2022 maakuntaliitossa jatkettiin kansallisten rahoituksen hallinnointia. Aiempien myöntövaltuuksien lisäksi Valtioneuvosto myönsi Etelä-Savon maakuntaliitolle jaettavaksi vuodelle 2022 Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen (AKKE) - määrärahaa 626 000 euroa, Maakuntien omaehtoisen kehittämisen (MOKRA) - määrärahaa 290 000 euroa ja Alueellisiin innovaatioihin ja kokeiluihin tarkoitettua (AIKO) määrärahaa 571 000 euroa. Rahoitukset avattiin jatkuvaan hakuun ja miltei koko myöntövaltuus on jo myönnetty hankkeille.

Lisäksi Etelä-Savon maakuntaliitto ja Varsinais-Suomen liitto toimivat rahoittavina viranomaisina Alueiden matkailuelinkeinon elpymistä edistäviin hankkeisiin myönnetyn rahoituksen osalta. Tähän tarkoitukseen oli valtion vuoden 2020 neljännessä lisätalousarviossa varattu määrärahaa yhteensä 4 miljoonaa euroa. Etelä-Savo toimi hallinnoijana Itä- ja Pohjois-Suomen alueella toteutetuissa hankkeissa. Hankkeet päättyivät vuodenvaihteessa 2021-2022 ja niiden loppumaksatukset tehtiin maakuntaliitossa vuoden 2022 alkupuoliskolla.

Myöntövaltuudet käytettiin niin EU –rahoituksen kuin kansallisen rahoituksen osalta lähes täysimääräisesti, mikä kertoo hakijoiden aktiivisuudesta kehittämistyössä. Kansallisen rahoituksen puolella kunnat ovat aktivoituneet hakijoina ja hyödyntäneet rahoitusta aiempaa tehokkaammin.

Päätöskäsittely on ajoittain ruuhkautunut ja päätösten läpimenoaika pitkittynyt. Päättyvän ohjelmakauden 2014-2020 osalta on poikkeuksellisen paljon vielä käynnissä olevia hankkeita siihen nähden, että ohjelmakausi on lopuillaan. Samaan ajankohtaan on osunut myös normaalia isompi määrä käynnistyneitä kansallisia hankkeita sekä uuden ohjelmakauden 2021-2027 EAKR- ja JTF-rahoituksen muuttuneisiin periaatteisiin perehtyminen, hakijoiden perehdyttäminen ja rahoitushakujen käynnistäminen. Uuden ohjelmakauden EURA 2021-tietojärjestelmän käyttöönoton viivästyminen ei ole luonnollisestikaan tilannetta helpottanut.

Taulukko 20 EU-ohjelmakauden 2014-2020 rahoitetut hankkeet vuonna 2022.

Hankkeen nimi	Toteuttaja	€
Memory Lab laiteinvestoinnit (EAKR)	Kaakkois-Suomen Ammattikorkeakoulu Oy	415 200
Puumalan kestävän matkailun saavutettavuuden parantaminen (EAKR)	Puumalan kunta	135 070
Saimaa Skill Share Lab esiselvityshanke (REACT-EU)	Itä-Suomen yliopisto	65 293
YHTEENSÄ		615 563

Taulukko 21 Kansallisella rahoituksella rahoitetut hankkeet 2022. Kansallinen rahoitus koostuu useasta eri rahoituserästä.

Hankkeen nimi	Toteuttaja	€
Selvityshanke yhdysreitistä Rantasalmen keskustasta Porosalmen matkailualueelle (MOKRA)	Rantasalmen kunta	17 120
Creative Saimaa – klusterivalmistelu (MOKRA)	Savonlinnan hankekehitys	46 118
ePoveri- Vähähiilisydestä voimaa logistiikka-alalle (AKKE)	Etelä-Savon Koulutus Oy	11 266

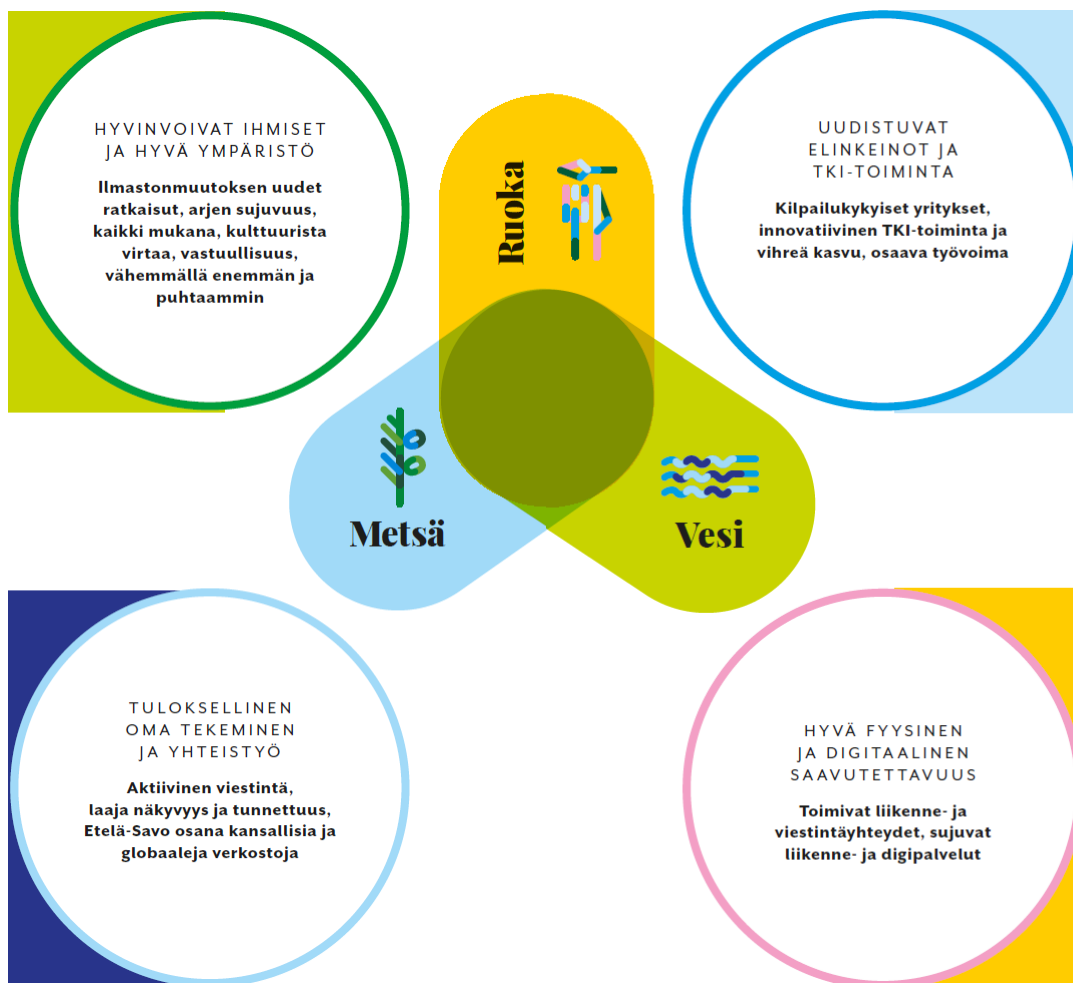
Kenkäveronniemi vetonaulakohteeksi: Jätevedenpuhdistamosta matkailun, elämysten ja kaupan alueeksi (AIKO)	Mikkelin kehitysytio Miksei Oy	80 000
Osaavan työvoiman ja opiskelijoiden saatavuuden lisääminen Savonlinnan talousalueelle (AIKO)	Itä-Savon koulutuskuntayhtymä	80 739
ETVA - Etelä-Savon vapaa-ajan asumiseen liittyvän kestävä liikunnan selvittäminen, edistäminen ja ohjaaminen (AKKE/Kestävä monipaikkaisuus)	Mikkelin kehitysytio Miksei Oy	64 682
Kohti palvelurikkaita kyläyhteisöjä (AKKE/Kestävä monipaikkaisuus)	Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Oy	100 728
Monipaikkaisuus ja liikkuvat palvelut Etelä-Savossa (AKKE/Kestävä monipaikkaisuus)	Etelä-Savon Koulutus Oy	26 553
D.O. Saimaa - osaavan työvoiman saatavuus ja työvoiman alueellinen liikkuvuus ja työhyvinvoinnin lisääminen (AKKE/Osaavan työvoiman saatavuus)	Mikkelin kehitysytio Miksei Oy	61 193
Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Kangasniemelle – Mäntyharjun hankkeen rinnakkaishanke (AKKE/Osaavan työvoiman saatavuus)	Kangasniemen kunta	102 713
Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Mäntyharjuun (AKKE/Osaavan työvoiman saatavuus)	Mäntyharjun kunta	102 713
Digitaalisen saavutettavuuden parantaminen - Visit-Mikkeli & Lake Saimaa (MOKRA'22)	Mikkelin kehitysytio Miksei Oy	49 762
Elintarvikkeiden tuotannon ja jalostuksen lähitulevaisuuden mahdollisuudet Etelä-Savossa (MOKRA'22)	Etelä-Savon Koulutus Oy	5 466
Hirvensalmen Haapaniemen alueen liiketoimintamahdollisuuksien esiselvitys (MOKRA'22)	Hirvensalmen kunta	24 000
YHTEENSÄ		773 053

Tavoite vuodelle 2022	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2022	Mittarit
Maakuntaliitto toteuttaa keskeiset kehittämisen prosessit vaikuttavasti ja vuorovaikuttaisesti	<ul style="list-style-type: none"> - Verkostoyhteistyön lisääminen maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen strategian toimeenpanon edistämiseksi - Maakuntakaavan laatiminen käynnissä ja selvitykset laadinnassa - Aluekehittämislainsäädännön mukaisten uusien prosessien, kuten aluekehittämisen keskustelujen toteuttaminen 	<ul style="list-style-type: none"> - Osallistumis- ja arviointisuunnitelma tulee vuonna 2022 nähtäville - Aluekehittämisen keskustelu pidetty - Älykkään erikoistumisen verkostoyhteistyö käynnistetty

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Maakunnan kehittämisen keskeiset tavoitteet on sovittu vuonna 2020 laaditussa maakuntastrategiassa. Maakuntastrategian linjausten pohjalta laadittu maakuntaohjelma (2022-2025) on strategian toimeenpanon keskeinen työkalu. Ohjelma sisältää painopisteet ja keskeisimmät toimenpiteet, joilla alueen eri toimijat yhdessä kehittävät maakuntaa. Etelä-Savon maakuntaohjelman 2022-2025 tavoitteet ja painopisteet ovat: 1) Uudistuvat elinkeinot ja TKI –toiminta, 2) Hyvinvoivat ihmiset ja hyvä ympäristö, 3) Hyvä fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus ja 4) Tuloksellinen oma tekeminen ja yhteistyö. Vuonna 2022 maakuntaliiton keskeisenä tavoitteena oli toimeenpanna ja edistää onnistuneesti maakuntastrategiassa ja maakuntaohjelmassa valittuja keskeisiä tavoitteita.

Maakuntaohjelma sisältää myös Etelä-Savon älykkään erikoistumisen strategian vuosille 2022-2027, joka on myös maakunnan kansainvälistymisstrategia. Se kuvaa Etelä-Savon tunnistettuja vahvuuksia, joista maakunnan kasvu ja kehitys ponnistavat.

Kuva 1 Maakuntaohjelman 2022-2025 keskeiset painopisteet.

Kuva 2 Älykkään erikoistumisen strategian 2022-2027 kärjet ja läpileikaavat teemat.

Vuonna 2021 voimaan tullut uusi aluekehityslainsäädäntö ei enää velvoita maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman laatimiseen. Maakuntaliitto valmisteli vuoden 2022 aikana ohjelman tavoitteiden konkretisoimiseksi maakunnan edunvalvonnan painopisteet ja yleispiirteisen kehittämisen toimeenpanosuunnitelman vuosille 2023-2024. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa.

Älykkään erikoistumisen strategisia kärkiä, vesi-, ruoka-, matkailu-, metsä- ja hyvinvointi edistetään hanke- ja kehittämistoiminnan sekä klusteroitumisen avulla. Klusteroituminen tähtää kehittämistoiminnan ja liiketoiminnan kansainvälistymiseen. Etelä-Savon vesiklusteri (Blue economy Mikkeli, BEM) on virallisesti rekisteröity vuonna 2020 European Cluster Collaboration Platformille, johon myös Etelä-Savon ruokaklusteri rekisteröitiin onnistuneesti vuonna 2022. Etelä-Savo on mukana Itä- ja Pohjois-Suomen elinkeinot murroksessa hankkeessa vuosina 2022-2023, joka tukee maakuntien elinkeinon kansainvälistymistä.

Maakuntaohjelman edistäminen, 1) Uudistuvat elinkeinot ja TKI-toiminta

Maakuntaliiton verkostoyhteistyö alueen korkea- ja toisen asteen oppilaitosten laitosten kanssa oli aktiivista, jonka lisäksi toimittiin Jatkuvan oppimisen verkostossa ja ESR+:n valtakunnallisen Jatkuvan oppimisen -teeman johtoryhmässä. Maakuntaliitto järjesti yhdessä sidosryhmien (Diak, Xamk, AVI) kanssa kaksi lukio-korkeakoulufoorumia Etelä-Savon lukiodien ja korkeakoulujen yhteistyönä.

Punos -hanke kehitti osaamistarpeiden ennakointia ja toimijoiden välistä yhteistyötä sekä kartoitti ennakointitietoa ja kehitti uusia tapoja tiedon yhteen kokoamiseen, hyödyntämiseen ja viestimiseen. Hankkeessa mm. jatkokehitettiin Etelä-Savon osaamisen ennakointifoorumia kohtaantofoorumina, joka toimii työelämän, koulutustoimijoiden ja aluekehittäjien yhteisenä osallistumisareena.

Maakuntaliitto osallistui myös Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) ja Osaamisen ennakointifoorumin (OPH) osaamistarve-ennakoinnin ja keskipitkän aikavälin työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaannon alueellistamisprosessiin. Siinä tullaan arvioimaan ammattialakohtaisia keskipitkän aikavälin osaamistarpeita Etelä-Savon näkökulmasta merkittävimmillä ammattialoilla.

Maakuntaliitto aloitti TKI- tiekartan valmistelun syksyllä 2022. Kaksoissiirtymä (vihreä siirtymä, digitaalinen siirtymä) haastaa Etelä-Savoa tässä nopeisiin toimiin. Tiekartan tavoitteena on nostaa yritysten TKI-panosta alueen BKT:sta. Yritystoiminnan kilpailukyvyn kasvattamisessa ovat avainasemassa digitalisaation, innovatiivisten teknologioiden ja tuotanto- sekä palveluprosessien täysimääräinen hyödyntäminen. Lähtötilanteesta TKI-menojen suhde BKT:en on Etelä-Savossa 0,9% (koko maa 2,8%), tavoitteen ollessa 4%.

Maakuntaohjelman edistäminen, 2) Hyvinvoivat ihmiset ja hyvä ympäristö

Etelä-Savon voimassa olevia maakuntakaavoja päivitetään 3. vaihemaakuntakaava-prosessissa. Maakuntakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä syksyllä 2022. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatiin 28 palautetta. Kaavaan liittyviä selvityksiä, tuulivoimaselvitys ja siniviherrakenne -selvitys, laadittiin vuonna 2022 ja niiden laadinta jatkuu myös vuonna 2023. Kaavaprosessi etenee aikataulussa ja tarkoitus on asettaa kaavaluonnos nähtäville vuoden 2024 alkupuolella.

Maakuntaliitto edisti vuonna 2022 maakuntakaavan toteuttamista osallistumalla ELY-keskuksen järjestämiin kuntien kehittämiskeskusteluihin, kuntien kaavaneuvotteluihin,

sekä antamalla kuntien kaavoista lausuntoja. Lausuntopyyntöjä kaavoista ja muista alueiden käytön suunnitelmista tuli noin 100 kappaletta vuoden aikana.

Maakuntaliitto on hoitanut kuntien perustaman Saimaan virkistysalueyhdistyksen hallinnointia sekä osallistunut Saimaa Unesco Global Geoparkin hallituksen toimintaan ja Saimaan norppasaaristojen maailmanperintöhankeeseen. Etelä-Savon luontoa ja luonnonvaroja sekä ekosysteemipalveluja kartoitettiin Etelä-Savon siniviherrakenne ja ekosysteemipalvelut selvityksessä, joka teetettiin maakuntakaavan tausta-aineistoksi ja valmistui vuoden lopussa.

Kuntien ilmastotyötä edistettiin Etelä-Savon kuntien ilmastotyön tukeminen –hankkeen kautta. Hankkeessa toimi ilmastokoordinaattori YM:n avustuksen turvin. Maakunnalliseen ilmastotyöhön, mm. maakunnallisen ilmastotiekartan laatimiseen, osallistuttiin ilmastoryhmän ja ilmastoasiantuntijaryhmän kautta. Lisäksi osallistuttiin erialaisiin ilmastotyöpajoihin ja annettiin hankeneuvontaa.

Hyvinvointialueiden perustamisen myötä maakuntaliiton rooli hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä väheni, mutta verkostoyhteistyötä tehdään edelleen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen puolesta osallisuustyön osana. Maakuntaliitto edisti kulttuurihyvinvointia laajasti. Toiminnan muotoina olivat mm. kulttuurifoorumi, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen aamukahvit, hyvinvointialueen osallisuusohjelma sekä kulttuurihyvinvointiwebinaari. Etelä-Savoon laadittiin vuonna 2022 maakuntahallituksen vahvistama Etelä-Savon kulttuuristrategia. AKKU-hanke edisti kulttuurityötä kunnissa monipuolistamalla niiden kulttuuritarjontaa ja kahden maakuntataiteilijan voimin.

Maakuntaohjelman edistäminen, 3) Hyvä fyysinen ja digitaalinen saavutettavuus

Maakunnalla on ollut merkittävä rooli Traficomien vuonna 2022 avaamassa laajakaistatukiohjelmassa. Ohjelman tavoitteena on tukea nopeiden kiinteiden laajakaistaverkkojen rakentamista alueilla, joille kaupallinen tarjonta ei todennäköisesti toteudu lähivuosina. Maakuntaliittojen tehtävänä on yhdessä kuntien kanssa suunnitella ja määrittää hankehakuun soveltuvat hankealueet. Maakuntaliiton tehtävänä on ollut toteuttaa valtion tuen hakeminen Traficomien toimiessa varsinaisena tuen myöntäjänä. Tämän lisäksi maakuntaliitto on tukenut kuntia esivalmistelussa kartoittamalla potentiaalisia tukialueita yhdessä kuntien kanssa.

Traficom on tähän mennessä myöntänyt haetun suuruisen laajakaistatuen Mäntyharjun, Puumalan, Juva, Pieksämäen, Kangasniemen ja Hirvensalmen kuntien alueille sijoituvuihin hankkeisiin. Muiden Etelä-Savon kuntien hakemukset käsitellään vuoden 2023 aikana. Proaktiivinen toimintamalli on tuottanut tulosta, sillä vuoden 2022 loppuun mennessä myönnettyistä Traficomien myöntämästä 4.8 miljoonasta tukieurosta 3.8 miljoonaa euroa on myönnetty eteläsavolaisiin hankkeisiin. Kaikkiaan rahoitusta on haettavana 50 miljoonaa euroa.

Fyysisen saavutettavuuden parantamisessa pääpaino vuonna 2022 oli edunvalvonnassa ja suunnitteluvalmiuden vahvistamisessa. Maakuntaliitto oli mukana itäsuomalaisessa edunvalvontatyössä, osallistui liikennejärjestelmätyöhön Itä-Suomi- ja seututasolla. Maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman osalta aloitettiin vuonna 2022 tuoreeltaan tilannekuvan päivitys Venäjän tilanteen aiheuttamien saavutettavuuteen ja logistiikkaan liittyvien vaikutusten vuoksi.

Maakuntaohjelman edistäminen, 4) Tuloksellinen oma tekeminen ja yhteistyö:

Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliittojen (IP) yhteinen EU –toimisto toimii Itä- ja Pohjois-Suomen edunvalvojana Brysselissä, mikä toimii yhdyssiteenä Euroopan alueiden komiteaan (DG Regio) ja Euroopan komissioon. IP-alueen maakuntaliitot kuuluvat NSPA (Northern sparsely populated area) verkostoon, joka ulottuu Pohjois-Ruotsiin ja -Norjaan. Sen tärkeimpänä yhteistyömuotona on OECD:n toteuttama tutkimus, jolla selvitetään NSPA alueen maakuntien aluekehitystä seurantatutkimuksena vuosina 2022-2024. Lisäksi Etelä-Savon maakunta pääsi vuonna 2022 partneriksi Itä-Suomen yliopiston INTERREG rahoituksella toteuttavaan CASPAR –hankkeeseen vuosina 2023-2026. Hankkeen tavoitteena on tukea kuntien älykästä sopeutumista väestöään menettävillä alueilla 6 eri maassa Euroopassa.

Maakuntaliitto teki verkostoyhteistyötä älykkään erikoistumisen kärkien osalta monella tasolla: toimijoita aktivoitiin ja sparrattiin klustereiden muodostamisessa ja rahoitushauissa, osallistuttiin käynnissä olevien kehittämishankkeiden toimintaan ja tilaisuuksiin sekä viestittiin monipuolisesti älykkääseen erikoistumiseen liittyvää tietoa. Lisäksi verkostoyhteistyötä toteutettiin maakuntaliiton toteuttamassa Building Clusters, Ecosystem Collaboration and RIS3 Communication in South Savo – hankkeessa.

Etelä-Savon aluekehittämisen keskustelut pidettiin 4.2.2022 teemoista Osaavan työvoiman saatavuus ja alueellinen liikkuvuus sekä monipaikkaisuus. Keskustelun perusteella laadittiin valtion ja maakunnan liiton välinen yhteistyöasiakirja. Se sisältää teema-kohtaisia toimenpiteitä monipaikkaisuuden ja osaamisen vahvistamiseksi, joiden toteuttaminen tapahtuu kansallisella aluekehitysrahoituksella (AKKE). Toimenpiteiden etene- misestä on ollut 2 seurantatilaisuutta vuonna 2022.

Kunnallisasiain työryhmässä keskityttiin vuonna 2022 tavoitteellisen tietoliikenneverkon hankkeiden edistämiseen, TE-palvelut 2024 -uudistuksen edunvalvontaan ja valmistelun käynnistämiseen, hyvinvointialueen valmistelun seurantaan ja käynnistyvien hanke- rahoitusmahdollisuuksien esittelyyn.

Tavoite vuodelle 2022	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2022	Mittarit
Maakuntaliitto toteuttaa oman toiminnan hankkeita, joilla vahvistetaan maakunnan asukkaiden osallisuutta ja hyvinvointia sekä alueen toimijoiden osaamista, yhteistyöverkostoja ja alueen elinvoimaa	<ul style="list-style-type: none">- Esavo Ennakoi 360° (päättöy 3/2021)- Building Clusters, Ecosystem Collaboration and IRS3 Communication in South Savo- AKKU – Alueellinen kuntien kulttuuritoiminnan kehittäminen Etelä-Savossa- E=mc² Nuorten osallisuudesta elinvoimaa Etelä-Savoon- Verkostohankkeet: Viitoskehityskäytävä- ja Pro Lakeland-verkosto- Europe Direct Etelä-Savon tiedotuspiste- Tuulivoimarakentamisen edistäminen Etelä-Savossa- Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun koordinaatio (TYP) Etelä-Savossa- Ilmastotyön tukeminen Etelä-Savon kunnissa- PUNOS – Osaamisen ja työelämä-oppilaitosyhteistyön kehittäminen Etelä-Savossa	<ul style="list-style-type: none">- Hankkeissa määriteltöjen indikaattorien seuranta

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Vuonna 2022 maakuntaliitto toteutti seuraavia oman toiminnan hankkeita:

Maaliskuussa 2022 päättyneessä Esavoennakoi 360°-hankkeessa oli kolme tavoitetta: 1. Kehittää laajasti eri toimijoiden valmiuksia hyödyntää ennakoitiosaamista ja tulevaisuustietoa, 2. Ylläpitää ja monipuolistaa entistä tulevaisuusorientoituneempaa tilannekuvaa yhteistyössä ennakoinnin toimijaverkoston kanssa, sekä 3. Luoda ja pilotoida maakunnan erityispiirteistä ja toimijaverkostosta lähtevä osaamisen ennakoinnin toimintamalli. Hankkeessa järjestettiin kolme isompaa koulutuskokonaisuutta, joissa oli yhdeksän temaattista ennakoitokoulutusten päivää. Hankkeessa uudistettiin maakunnallinen ennakoitisivusto esavoennakoi.fi saavutusdirektiivin mukaiseksi sivustoksi. Hankkeen aikana järjestettiin lisäksi kaksi osaamisen ennakoitfoorumia, osaamistarvekysely, sekä rakennettu toimintamalli osaamistarpeiden ennakointiin Etelä-Savossa. Aluekehittämislainsäädännön uudistuksen mukaisesti ennakointi on siirtynyt hankkeen päättymisen jälkeen osaksi maakuntaliiton omaa toimintaa.

Esavoennakoi 360°-hankkeessa toimijoiden valmiuksia hyödyntää ennakoitiosaamista ja tulevaisuustietoa on kehitetty laajalla ennakoitokoulutusten sarjalla, joihin on osallistunut yli 100 henkilöä. Osaamisen ennakoinnin toimintamallin piiriin on saatu 140 teemasta kiinnostunutta toimijaa. Lisäksi hankkeen aikana toteutettuun osaamistarvekyselyyn on saatu 31 vastausta. Mittarit osoittavat maakunnassa olevan selvää kiinnostusta ennakointia kohtaan.

Building Clusters, Ecosystem Collaboration and RIS3 Communication in South-Savo (1.6.2021-31.12.2023) -hankkeessa edistetään European Cluster Collaboration Platform (ECCP) –alustalle rekisteröitävien klustereiden tunnistamista, aloittamista ja kehittämistä Etelä-Savossa varsinkin älykkään erikoistumisen strategian (ÄES) teemakärjissä metsä, vesi, ruoka, matkailu ja hyvinvointi. Vuonna 2022 Etelä-Savon ruokaklusteri rekisteröitiin ECCP-alustalle. Lisäksi hankkeessa lisätään Etelä-Savon ÄES:n (2022-2027) tunnettavuutta viestinnän keinoin oman alueen lisäksi kansallisesti ja kansainvälisesti sekä edistetään Etelä-Savon kansainvälistymistä yhdessä keskeisten verkostojen kanssa. Vuonna 2022 hankkeessa on käyty sidosryhmähaastatteluja klustereiden tunnistamiseksi. Haastattelujen perusteella eteläsavolaisten toimijoiden tietämys klustereista on vähäistä, ja hankkeessa keskitytään jatkossa klusteritietoisuuden lisäämiseen. Vuonna 2022 on keskitytty ÄES-viestintämateriaalien tuottamiseen: ÄES-esitysmateriaali, infograafit ja ÄES:aa kuvaavat videot.

Building Clusters, Ecosystem Collaboration and RIS3 Communication in South-Savo (1.6.2021-31.12.2023) -hankkeen tuotosindikaattoreissa on määritelty kolme uutta innovaatioalustaa. Etelä-Savon ruokaklusteri rekisteröitiin ECCP-alustalle kesäkuussa 2022 ja sai hyväksynnän viralliseksi klusteriksi heinäkuussa.

AKKU – Alueellinen kuntien kulttuuritoiminnan kehittäminen Etelä-Savossa -hanke (1.1.2021-28.2.2023) vei eteenpäin OKM:n myöntämää alueellista kulttuurin kehittämistehtävää Etelä-Savossa. Kehitimme hankkeessa Vetehiset - Eteläsavolaiset järvikulttuurifestivaalit -tapahtumakokonaisuuden, joka toimi maakunnallisena yhteistyöalustana ja nosti esiin alueen järvikulttuuria. Hankkeen aikana tuotettiin yhteensä 111 erilaista kulttuurisisältöä, kuten tapahtumaa, esitystä ja työpajaa. Näihin sisältöihin osallistui ainakin 5800 henkilöä. Live-tapahtumien lisäksi hankkeessa tuotettiin vuoden 2022 aikana koronatilanteen vuoksi erilaisia etäsisältöjä, joilla oli ainakin 2500 katsojaa/käyttäjää. Vuonna 2022 vietiin loppuun maakuntataiteilijakokeilu, jossa kuvataiteilija ja kansanmuusikko työskentelivät kaikissa 12 kunnassa yhdessä kuntien kulttuuripalveluiden

verkoston kanssa. Lisäksi hankkeessa laadittiin Etelä-Savon kulttuuristrategia 2022–2025 yhteistyössä alueen kulttuuritoimijoiden kanssa sekä käynnistettiin Etelä-Savon kuntien kulttuuripalveluiden verkoston toiminta.

E=mc² – Nuorten osallisuudesta energiaa Etelä-Savoon hanke toteutettiin aikavälillä 1.12.2019-30.11.2022. Hankkeen tavoitteena oli edistää eteläsavolaisten nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kehittää nuorten osallisuutta tukevaa rakennetta Etelä-Savossa. Hankkeen aikana nuoret ja eri alan asiantuntijat kokosivat yhteen tietoa erilaisista vaikuttamisen tavoista, mahdollisuuksista ja työkaluista kaikille eteläsavolaisille nuorille. Tuloksena syntyi Etelä-Savoon oma [Nuorten vaikuttamisen käsi-kirja – Momentum](#). Kirja kokoaa kattavasti yhteen tietoa ja työkaluja vaikuttamiseen. Kirjaa voidaan hyödyntää myös nuorten vaikuttajaryhmien perehdyttämisessä. Lisäksi hankkeen tuloksena sidosryhmien osallisuusosaamista edistettiin erilaisten koulutusten ja webinaarien avulla. Hankkeen tuloksena syntyi vahva nuorten osallisuutta edistävä verkosto. Etelä-Savon nuorisovaltuusto oli Suomessa ensimmäinen hyvinvointialueen nuorisovaltuusto ja nuorten osallisuuden edistäminen liitettiin vahvasti myös Etelä-Savon hyvinvointialueen osallisuusohjelmaan. Etelä-Savon maakuntaliitto ja Etelä-Savon hyvinvointialueen valmisteluhenkilöstö tekivät yhteistyötä nuorisovaltuuston siirryttyä maakuntaliiton yhteydestä hyvinvointialueelle jo vuoden 2022 alusta.

Viitoskäytävä – Kumppanuudella kehittyvä Suomen itäinen kasvuvyöhyke yhdistää eri aluekehitystoimijat ylittäen hallinnolliset ja maakunnalliset rajat ja muodostaen laajan ja sitoutuneen kumppanuusverkoston. Viitoskäytävän tärkein arvo on ylimaakunnallinen yhteinen strateginen visio ja toimintamalli. Pohjois-Savon liiton hallinnoiman ylimaakunnallisen hankkeen tavoitteena on tuoda esille viitoskäytävän itäisen kasvuvyöhykkeen kansallinen merkitys ja nostaa se yhdeksi Suomen pääkehittämisen ja kasvuvyöhykkeeksi. Vyöhykkeen selkärangan muodostavat Valtatie 5 ja Savon rata, jonka ympärille Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Kainuun, Koillismaan ja Itä-Lapin yhdistävä käytävä muodostuu. Valtatien ja radan kehittämispotentiaalin yhdistäminen mahdollistaa aluekehityksen vihreän siirtymän sekä kestävän aluerakenteen ja liikennejärjestelmän kokonaisvaltaisen kehittämisen.

Pro Lakeland – vastuullisen matkailun verkostoyhteistyö Itä-Suomessa –hankkeeseen osallistuu viisi itäisen Suomen maakuntaa. Hankkeen rahoitus on myönnetty osana Työ- ja elinkeinoministeriön aluekehittämisen teemaverkostojen ja kehittämisvyöhykkeiden rahoitusta. Hanketta hallinnoidaan Pohjois-Karjalassa. Etelä-Savo osallistuu hankkeeseen omarahoitusosuudella. Tavoitteena on luoda itäisen Lakeland-suuralueen yritysten uudistumista, kasvua ja kansainvälistymistä vauhdittava yhteinen sopimusperustainen matkailuverkosto. Toimintavuoden aikana maakuntaliitto osallistui hankkeen työskentelyyn kokouksissa, työpajoissa ja seminaareissa sekä kokosi hankkeen käyttöön maakunnan matkailuorganisaatioiden näkemyksiä yhteisen kehittämisen kohteista. Lisäksi osallistuttiin valtakunnalliseen verkosto- ja vyöhykehankkeiden seminaariin.

Viitoskäytävä- ja Pro Lakeland- verkostoitumishankkeissa ensimmäinen vuosi on ollut ennen kaikkea verkostojen käynnistämisen aikaa.

Euroopan komission Europe Direct -tiedotuspiste aloitti maakuntaliitossa keväällä 2021. Vuonna 2022 toteutettiin vuosisuunnitelman mukaisia toimenpiteitä ja tehtiin Europe Direct -palvelua tutuksi maakunnassa. Europe Direct mm. osallistui itäsuomalaisia EU-hankkeita esittelevän yhteisjulkaisun toteutukseen, esittäytyi Farmari-messuilla ja erilaisissa muissa tapahtumissa, kuten Mikkeli International Day-tapahtumassa ja palkitsemassa Etelä-Savon parhaita. Lisäksi tiedotuspiste toteutti Mikkelin kehitysyritys-

Miksein kanssa videosarjan yrityksistä, jotka ovat edistäneet vastuullisuuttaan EU-rahoituksen tuella. Maakuntapäivän yhteydessä 9.5. julkaistiin videoita nuorista, jotka kertovat mitä eteläsavolaisuus ja eurooppalaisuus heille merkitsevät. Eurooppa-erätauko -keskustelu järjestettiin Mikkelissä yhdessä Erätauko-säätiön ja Euroopan parlamentin kanssa.

Etelä-Savon maakuntaliitto jatkoi vuonna 2022 Etelä-Savon työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) - alueen toiminnan koordinoitua. Etelä-Savon TYP-palvelun toimintaa toteutettiin toimintaympäristössä, jossa maakunnassa toimii kaksi työllisyysneuvonkuntakokeilualueita ja lisäksi neljä kunta, jotka eivät ole mukana kuntakokeilussa. Kolmivuotinen sopimus TYP-toiminnan järjestämisestä maakunnallisesti päättyi vuoden 2022 loppuun. Sopimus uusittiin samanmuotoisena vuodelle 2023 ja optiona vuodelle 2024. TYP-toiminnan organisointi jatkossa on riippuvainen siitä, miten työllisyyspalvelut jatkossa Suomessa toteutetaan.

Maakuntaliitto haki ja sai ympäristöministeriöltä avustusta Kuntien ilmastotyön tukeminen Etelä-Savossa – hankkeeseen. Hanke alkoi 1.1.2022 ja päättyi 31.3.2023. Hankkeen omarahoitusosuuteen osallistuivat myös Mikkelin seutu sekä Pieksämäen ja Savonlinnan kaupungit. Avustuksen turvin palkattiin ilmastokoordinaattori, joka tuki kuntien ilmasto-ohjelmatyötä, järjesti tilaisuuksia kunnille mm. HINKU-kuntatoiminnasta, kuntien energiatehokkuussopimuksista sekä rahoituksesta sekä osallistui erilaisiin ilmastoa käsitteleviin tapahtumiin ja toimi yhteistyössä maakunnan nuorisovaltuuston kanssa.

Ilmastokoordinaattori, joka keskittyi kuntien ilmastotyöhön ja kuntien neuvontaan ilmastotavoissa osoittautui tarpeelliseksi. Etelä-Savon maakunta on kärkipäässä kuntien ilmasto-ohjelmien laadinnassa eli yhdeksässä kunnassa on jo hyväksytty ilmasto-ohjelma, Savonlinnassa on kestävä kehityksen ohjelma ja Rantasalmella sekä Enonkoskella on ilmasto-ohjelmatyö myös jo käynnissä. Tavoitteena oli myös saada Etelä-Savosta edes yksi kunta Hiilineutraalit kunnat eli HINKU – kunta verkostoon. Vuoden aikana Etelä-Savosta liittyi verkostoon ensimmäisenä Sulkavan kunta sekä myös Pieksämäen kaupunki.

Punos - osaamisen verkostot ja toimintatapojen kehittäminen Etelä-Savossa -hankkeen tavoitteena on 1. Toimia tiedon kokoajana ja kokonaiskuvan muodostajana osaamistarveteeseen liittyen, 2. Toimia osaamisen teeman kannalta oleellisten toimijoiden kokoajana ja kartoittajana, sekä 3. Kokeilla ja pilotoida osallistumisen tapoja. Vuoden 2022 aikana Punos-hanke toteutti lähtötilaselvityksen Etelä-Savossa osaamisteeman tiedon tuottajista ja tietolähteistä. Lisäksi hanke osallistui Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen ja osaamisen ennakointifoorumin tulosten alueellistamisprosessiin.

Punos – osaamisen verkostot ja toimintatapojen kehittäminen Etelä-Savossa -hankkeessa on haastateltu 20 oppilaitosten ja yritysjärjestöjen edustajaa 13 eri organisaatiosta. Mittarit ja lähtötilaselvitys osoittavat osaamistarpeiden kentän olevan laaja ja monialainen.

European Region of Gastronomy Saimaa Management Project 2022-2023 –hankkeessa rakennetaan ruokaan ja kulttuuriin pohjautuva, tiivis yhteistyöverkosto Saimaan alueelle. Tavoitteena on lisätä merkittävästi Saimaan ruokamatkailun tunnettavuutta ja elinkeinolähtöistä palvelutarjontaa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Etelä-Savon lisäksi hankkeeseen osallistuvat Etelä-Karjala ja Pohjois-Karjala. Vuonna 2022 hankkeen keskeisinä toimenpiteinä oli varmistaa Saimaa ERG 2024-juhlavuositatuk- sen saaminen sekä maakuntien toimijoiden aktivoiminen hakukirjan tavoitteiden mu- kaisten hankkeiden ja toimenpiteiden toteuttamiseen. Hanke osallistui ICGAT-

verkoston kansainvälisiin tapahtumiin. Hankkeeseen osallistuvat alueet nimesivät kontaktihenkilöt Saimaa ERG -viestintää toteuttamaan, ja alueiden Visit-organisaatioiden kanssa aloitettiin yhteistyö, joka tähtää yhteiseen ja monikanavaiseseen juhluvuoden viestintään. Alettiin rakentaa Taste Saimaa -brändikirjaa, jonka on tarkoitus toimia laajan sidosryhmäverkoston oppaana Saimaa European Region of Gastronomy -viestinnän toteuttamisessa.

European Region of Gastronomy Saimaa Management Project 2022-2023- hankkeen toimenpiteiden tuloksena ICGAT-organisaation hallitus myönsi lokakuussa Saimaan alueelle ERG-juhluvuosistatuksen vuodelle 2024. Hankkeen verkostotapaamisiin on osallistunut kymmeniä toimijoita kolmesta maakunnasta, sekä yrityksiä että julkisia organisaatiota. Hakukirjassa ilmoitettuun hankesalkkutavoitteeseen liittyen on tunnistettu ja aktivoitu hankkeita ja hankeaihiota. Seurantaindikaattoreiden mukaisia innovaatioalustoja sekä innovaatioalustoissa kehitettyjä uusia tuotteita ja palveluita on viety prosessinomaisesti eteenpäin, ja tuloksia on nähtävissä muun muassa alueellisen ja eurooppalaisen ruokalajahkilpailun annissa.

Tavoite vuodelle 2022	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2022	Mittarit
Maakuntaliitto tukee aluekehityksen, toimintaympäristön muutostilanteita ja osaamistarpeita ennakkoinnilla ja tiedolla johtamisella	<ul style="list-style-type: none"> - Tilannekuva- ja ennakointitiedon sekä aluekehityksen indikaattorien kytkeminen maakuntaliiton omiin prosesseihin - Tilasto- ja ennakointipalvelun, paikkatiedon hyödyntämisen sekä ennakointiverkoston kehittäminen alueen toimijoiden suunnittelun ja päätöksenteon tueksi - Osaamistarpeiden ennakointitiedon tuotanto ja kokoaminen yritystoimijoiden, koulutustoimijoiden sekä aluekehittäjien tarpeisiin 	<ul style="list-style-type: none"> - Aineistojen tuottaminen prosesseihin - Kävijämäärät esa-voennakoi.fi-sivustolla

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Ennakointihankkeen päätyttyä Etelä-Savon tulevaisuustyötä tehdään kiinteänä osana maakuntaliiton prosesseja ja vahvassa verkostoyhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Vuonna 2022 eteläsavolaisia ennakointitoimijoita sparrattiin esittelemällä maakunnan tilannekuva- ja tulevaisuusaineistoja yksittäisissä tilaisuuksissa mm. strategia-työn pohjustukseksi. Maakuntaliiton, ELY-keskuksen ja TE-toimiston asiantuntijoista koostuva ennakointitiimi kokoontui vuoden aikana säännöllisesti. Lisäksi osallistuttiin maakuntaliittojen tilasto- ja tutkimusvastaavien sekä ennakointivastaavien säännöllisiin kokouksiin. Jälkimmäiset keskittyivät erityisesti osaamistarpeiden ennakkoinnin uudistamiseen yhteistyössä Opetushallituksen ja Jatkuvan oppimisen palvelukeskuksen kanssa. Kansallisen ennakointiverkoston toimintaan osallistuttiin mm. Foresight Friday –tapahtumien myötä. Kansainvälisen yhteistyön osalta OECD:n toteuttama pohjoisen harvaan asuttujen alueiden (ns. NSPA-alueet) tilaa ja näkymiä koskeva tutkimushanke käynnistyi loppuvuodesta.

Tilannekuva-aineistoa sekä tilastotietoa Etelä-Savon aluekehityksen indikaattoreista tuotettiin, jalostettiin ja analysoitiin eri prosesseja varten (mm. ALKE-keskustelut) ja niistä viestittiin monikanavaisesti (mm. ennakkoinnin uutiskirje, maakuntaliiton tilastositut). Tilastoasiantuntija ja ennakointiasiantuntija vastasivat myös lukuisiin yksittäisiin,

esimerkiksi tiedotusvälineiden tietopyyntöihin eri aihealueista. Monipuolisella tietopohjalla tuettiin alueen toimijoiden tiedolla johtamista ja alueellisten toimien ja päätöksenteon vaikuttavuutta. Tilasto- ja ennakoitiedon saavuttavuutta parannettiin aktivoimalla @esavoennakoi –twitterkanava. Kesän aikana maakuntaliiton korkeakouluharjoittelija päivitti esavoennakoi.fi -sivuston Etelä-Savon aluekehityksen tilannekuvaa koskevan osion indikaattorit ja viesti em. aineistoista twitterissä.

Maakuntaliitossa käynnistyi palvelumuotoilun menetelmin toteutettava maakunnallisen ennakointi- ja tietopalvelun kehittämisprosessi, jossa laadittiin konseptiesittely palvelun nykytilasta, kehittämistarpeista ja ratkaisuehdotuksista. Tarkoituksena on parantaa ja systematisoida erityisesti kuntakohtaisen tiedon tuottamista, julkaisemista ja viestimistä ja ottaa kuntatoimijat mukaan yhteiskehittämiseen. Muotoiluprosessi jatkuu vuonna 2023.

Maakuntaliiton ylläpitämällä tilannekuva- ja tulevaisuustietoa sisältävällä esavoennakoi.fi -sivustolla oli vuonna 2022 n. 3500 käyttäjää ja kaikkiaan n. 5800 istuntoa. Alueen toimijoiden tiedolla johtamista tuettiin tarvelähtöisesti monipuolisella tilannekuva- tilasto- ja tulevaisuustiedolla, määrällistä ja laadullista dataa koostettiin hyvin erilaisiin käyttötarkoituksiin ja yksittäisiin tietopyyntöihin vastattiin nopeasti.

Tavoite vuodelle 2022	Toimenpiteet toimintasuunnitelmassa 2022	Mittarit
Maakuntaliitto ajaa maakunnan etua ennakoivasti, suunnitelmallisesti ja ajantasaiseen tietoon pohjaten	<ul style="list-style-type: none"> - Käynnistetään suunnitelmallinen edunvalvontaprosessi sekä tuodaan uusi edunvalvonnan asiakirja viraston ja sidosryhmien käyttöön - Laaditaan vuosille 2022-2023 rahoitus- ja edunvalvontasuunnitelma, joka korvaa aiemman toimeenpanosuunnitelman - Strategian ja ohjelmien toteutumisen jatkuva seuranta mittareiden osalta 	<ul style="list-style-type: none"> - Edunvalvontaprosessi käynnistetty ja sidosryhmät saatu sitoutettua mukaan yhteiseen toimintamalliin - Edunvalvonnan vaikuttavuus, Mitä asiat etenevät maakunnan tahtotilan mukaisesti

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Maakuntaliitto valmisteli viraston asiantuntijatyönä edunvalvonnan asiakirjan, joka käsittelee maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman vuosille 2023-2024 sekä maakunnan edunvalvonnan painopisteet. Toimeenpanosuunnitelma (topsu) kokoaa keskeisimmät maakuntaohjelmaa toteuttavat hanke- ja toimenpide-esitykset sekä painopisteet, joihin erityisesti kansallista ja EU:n rahoitusta kohdennetaan. Esitystapa on aikaisempiin suunnitelmiin nähden tiiviimpi ja käsittelee ne kärkitoimet, joiden toteutumista erityisesti pyritään maakunnassa edistämään. Toimenpiteiden valinnassa painottuvat toimet, joiden toteuttamisessa maakunnan omilla toimijoilla on keskeinen rooli. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa. Asiakirjan maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman osuus korvaa aiemman, lakisääteisen toimeenpanosuunnitelman

Toimeenpanosuunnitelmaa ja maakuntaohjelman toteuttamista täydentää asiakirjassa maakunnan edunvalvonta. Edunvalvonnan painopisteet kattavat ne maakunnan kehittämisen kannalta keskeiset toimenpiteet, joiden toteutuminen edellyttää valtion rahoitusta ja maakunnan ulkopuolella tehtäviä päätöksiä omien kehittämistoimien lisäksi.

Edunvalvonta-asiakirja on laadittu sekä viraston että sidosryhmien käyttöön ja se muodostaa jatkuvasti päivitettävän viitekehyksen edunvalvonnan tavoitteiden sekä ohjelman toteutumisen jatkuvalla seurannalla.

Maakuntaliiton viraston henkilöstövaihdokset jonkin verran hidastivat alkuperäistä aikataulua edunvalvontaprosessin ja sen pohjana toimivan asiakirjan valmistelun osalta. Prosessi käynnistyy täysimääräisenä vuoden 2023 aikana.

Yksi osa edunvalvontaa on lausuntojen antaminen. Vuonna 2022 maakuntaliitto lausui mm. seuraavista asioista: Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmaluonnos, Valtion väyläverkon investointiohjelma vuosille 2023-2030, Maankäyttösektorin ilmasto-suunnitelma, julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskeva lainsäädäntö, ilmastolain muutos, Lahden kaupunkiseutus suunnitelma, Kulttuuriperintöstrategia, kaivoslain muutos, luonnonsuojelulain muutos, Fingrid Oyj:n sähköjärjestelmävisio työ, Suomen digitaalinen kompassi, Kemin ja Savonlinnan sairaaloiden päivystystä koskeva hallituksen esitys, kansallisen metsästrategia 2035, asetus alueellisesta kuljetustuesta vuosina 2023–2025, arviomuistio saaristolain päivittämistarpeista.

Sisällöllisesti edunvalvonnassa nostettiin vuonna 2022 esille etenkin saavutettavuutta, kaivoslain valmistelua ja metsäpolitiikkaa.

Liikenteen edunvalvonnassa maakuntaliitto toimi aktiivisesti Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntaliittojen kanssa ja pyrki vaikuttamaan saavutettavuuden ja fyysisen liikenneverkoston parantamiseen. Erityisesti raideliikenne nousi keskeiseen rooliin. Itäisen Suomen yhteinen tavoite nopeista raideyhteyksistä vauhdittui, kun radan oikaisua Kouvolasta Porvoon kautta Helsinkiin valmistelevalle hankeyhtiön, Itärata Oy:n, työ käynnistyi. Samalla maakuntaliitto on korostanut nykyisen Savon radan nopeaa kehittämistarvetta keskeisenä osana koko itäisen. Lisäksi perusväylänpidon riittämättömyyden rahoitusta pidetty on edunvalvonnan keskiössä.

Kaivoslain uudistamista koskeva lakiesitys oli tammikuussa 2023 edelleen eduskunnan käsittelyssä. Tavoitteena on Saimaan vesistön poikkeuksellisten luontoarvojen säilyttäminen. Kaivoslakiin ollaan sisällyttämässä maakuntaliiton kannattamaa säännöstä, jonka mukaan kaivostoiminnan tulisi perustua sellaiseen kunnan hyväksymään kaavaan, jossa kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti ja suhde muuhun maankäyttöön on selvitetty. Tämä parantaisi kuntien mahdollisuuksia oman alueensa suunnittelussa ja lisäisi paikallista vaikuttamismahdollisuutta.

Metsiä koskeva sääntely on noussut esille niin kansallisessa kuin EU:n päätöksenteossa. EU on laatinut ja laatimassa useita metsää koskevia ehdotuksia ja aloitteita kuten metsästrategia, biodiversiteettistrategia, ennallistamisaloite, uusiutuvan energian kriteerit, hiilisertifioinnit ja metsien monitorointia koskeva aloite.

Etelä-Savon on muita maakuntia merkittävästi enemmän riippuvainen metsistä. Etelä-Savon maakuntaliiton tavoitteena on ollut vaikuttaa metsäpolitiikkaan niin kansallisella kuin EU-tasolla. Itä- ja Pohjois-Suomen yhteinen EU-toimisto Brysselissä on tarjonnut toimivan vaikutuskanavan. Tavoitteena on mahdollisimman laajan kansallisen päätösvallan säilyminen metsäasioissa. Luonnon monimuotoisuuden ja metsien hiilinielujen entistä parempi huomioon ottaminen on toteutettava metsätalouden kannattavuutta heikentämättä.

Maakuntaliitto valmisteli eduskuntavaaleja silmällä pitäen vuonna 2022 Etelä-Savon maakuntaliiton hallitusohjelmataavoitteet ja valmisteli yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa Itä- ja Pohjois-Suomen yhteiset hallitusohjelmataavoitteet.

Maakuntaliitto oli lisäksi vuonna 2022 tiiviisti itäisen Suomen visiotyössä. Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyssodan kielteiset vaikutukset erityisesti itäiselle Suomelle herättivät myös valtiovallan. Valtioshteereistä koostunut työryhmä selvitti kesän 2022 aikana toimenpiteitä, joilla itäisen Suomen elinvoimaa vahvistetaan. Työryhmä suositteli itäiselle Suomelle yhteisen kehittämissuunnan luomista yritysten, valtion ja alueiden tiiviissä yhteistyössä. Samalla itäisen Suomen elinvoimaa lisäävien toimien tavoitteeksi tulee asettaa koko Suomen elinvoimasta ja kilpailukykyä huolehtiminen. Visiotyö jatkuu vuoden 2023 helmikuulle.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
Maakuntaliitto viestii nykyaikaisesti, vuorovaikutteisesti ja aktiivisesti.	<ul style="list-style-type: none"> - Toimeenpannaan maakuntaliiton viestintästrategia - Ohjataan media tiedon ja asiantuntijan luokse sekä varmistetaan tiedon löydettävyys - Tehdään aktiivista Aktiivinen asiantuntijaviestintää - Tuodaan esille Etelä-Savo ja eteläsavolaista osaamista 	<ul style="list-style-type: none"> - Verkkosivujen kävijämäärä - Strategisista kärjistä kerrotut uutiset - Sosiaalisen ja perinteisen median mittarit

Mitä teimme tavoitteen saavuttamiseksi?

Maakuntaliiton arvot on kiteytetty sloganiksi Yhdessä, ennakoiden, uudistaen. Näkyvyyttä arvoille on lisätty eri kanavissa ja kohtaamisissa.

Vuonna 2022 henkilöstöä kannustettiin ja koulutettiin viestimään sosiaalisen median kanavissa. Koulutusta järjestettiin Twitter- ja LinkedIn-viestintään. Asiantuntijoita on opastettu viestinnässä tavoitteellisesti ja henkilökohtaisesti. Luottamushenkilöille järjestettiin mediaviestinnän koulutus.

Yhteydenpitoa tiedotusvälineisiin tiivistettiin ja vierailtiin aluemedian toimituksissa syksyn aikana. Syksyn aikana myös tiivistettiin yhteistyötä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien viestinnän sekä itäsuomalaisen rakennerahastoviestinnän tekijöiden kesken.

Meltwater-tiedotuspalvelu on auttanut kohdistamaan viestejä valtakunnallisesti eri medioille ja myös auttanut mediaseurannassa.

Lisäksi suunniteltiin vuonna 2023 toteutettava englannin kielikoulutus aluekehitystyössä toimiville.

Verkkosivujen kävijämääriä on seurattu kuukausitasolla ja mm. huomattu, että Jousi-uutiskirjeen ilmestyessä lisääntyvät myös verkkosivujen kävijämäärät. Erityisesti kiinnostavat rahoitushakuihin ja asiantuntijoiden kirjoituksiin liittyvät sisällöt. Strategisista kärjistä on viestitty uutisaiheiden mukaisesti.

Sosiaalisen median kanavien seuraajamäärät ovat tasaisessa kasvussa. Syksyllä 2021 luotu maakuntaliiton LinkedIn-profiili on kerännyt erityisesti aluekehitystyön parista uusia seuraajia. Some on havaittu yhä tärkeämmäksi ajantasaisen ja nopean viestinnän välineeksi. Erityisesti ruoka, matkailu ja ilmastoasiat saivat huomiota julkisuudessa ja tiedotusvälineissä vuonna 2022.

Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Käyttötalouden toteutuminen

Taulukko 22 Maakuntaliiton käyttötalouden toteutuminen 2022 (1000€).

Käyttötalouden kokonaismenot ja tulot	TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Luottamushenkilöhallinto			
<i>110 Valtuusto ja hallitus</i>			
Toimintatulot	2 316	2 316	0
Toimintamenot	-548	-441	107
	1 768	1 875	108
<i>130 Tarkastustoimi</i>			
Toimintatulot			
Toimintamenot	-21	-18	3
	-21	-18	3
<i>140 Osallisuustoiminta</i>			
Toimintatulot			
Toimintamenot	-11	-4	7
	-11	-4	7
Luottamushenkilöhallinto yht.			
Toimintatuotot	2 316	2 316	0
Toimintakulut	-580	-463	117
	1 736	1 853	117
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu			
<i>210 Hallinto- ja kehittämissyksikkö</i>			
Toimintatulot	71	29	-42
Toimintamenot	-918	-972	-54
	-847	-942	-96
<i>215 Hallinto matkailuelinkeinon tukeminen</i>			
Toimintatulot	32	19	-13
Toimintamenot	-32	-19	13
	0	0	0
<i>216 Hallinto alueellinen selviytymissuunnitelma</i>			
Toimintatulot	40	26	-14
Toimintamenot	-40	-34	6
	0	-9	-8
<i>250 Aluekehitysyksikkö</i>			
Toimintatulot			
Toimintamenot	-945	-848	97
	-945	-848	97
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu yht.			
Toimintatuotot	143	74	-69
Toimintakulut	-1 935	-1 873	63
	-1 793	-1 799	-6

Hankkeet

Toimintatuotot	686	938	253
Toimintakulut	-789	-1 049	-260
Netto = sitovuustaso	-103	-110	-7

Toimintatuotot yhteensä	3 144	3 328	184
Toimintakulut yhteensä	-3 304	-3 384	-81
* Erotus	-160	-56	103

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Taulukko 23 Maakuntaliiton tuloslaskelmaosan toteutuminen 2022 (€).

<i>hankkeet nettoperusteisina</i>	TA 2022	KS 2022	TA muutos	TP 2022	Poikkeama
Toimintatulo/käyttötalouden tuloarvio	2 458 200	2 458 900		2 389 538	-69 362
Toimintamenot/ käyttötalouden määräraha	-2 617 900	-2 618 600		-2 446 011	172 589
Toimintakate	-159 700	-159 700		-56 473	103 227
Rahoitustulot ja -menot					
Rahoitustulot				1 631	1 631
Rahoitusmenot	-300	-300		-109	191
Vuosikate	-160 000	-160 000		-54 951	105 049
Poistot					
Satunnaiset tulot ja menot					
Tilikauden tulos	-160 000	-160 000		-54 951	105 049

Taulukossa mukana Talousarvio 2022 ja Talousarvio 2022 käyttösuunnitelman mukaisesti. Näiden välillä ei tapahtunut kokonaisuudessa muutosta. Etelä-Savon maakuntaliiton hankkeiden osalta määräraha ja tuloarvio otetaan maakuntavaltuuston hyväksymään talousarvioon nettomääräisenä. Maakuntavaltuuston hyväksymä talousarvio sitoo maakuntahallitusta toimintatulojen ja -menojen sekä rahoitustulojen ja -menojen tasolla.

Taulukko 24 Maakuntaliiton rahoitusosan toteutuminen 2022 (1000 €).

	TA 2022	KS 2022	TP 2022	Poikkeama
Rahoitusosan toteutuminen	1 000 €	1 000 €	1 000 €	TA/TP 1000
Toiminta ja investoinnit				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate +/-	-160	-160	-55	-105
Satunnaiset erät, netto +/-				
Tulorahoituksen korjauserät				
Investointien rahavirta				
Investointimenot				
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				
Toiminta ja investoinnit, netto	-160	-160	-55	-105
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Lainakannan muutokset				
Oman pääoman muutokset +/-				
Vaikutus maksuvalmiuteen			-55	

OSA 3: TILINPÄÄTÖSLASKEL- MAT

Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot		
Myyntituotot	2 581 723,37	2 541 501,92
Tuet ja avustukset	746 294,72	530 376,87
Toimintatuotot yht.	3 328 018,09	3 071 878,79
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 966 937,61	-1 850 410,09
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-395 661,76	-376 975,72
Muut henkilösivukulut	-45 261,74	-440 923,50
Muut henkilösivukulut		-42 724,64
Muut henkilösivukulut		-419 700,36
Palvelujen ostot	-732 781,49	-573 901,05
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-96 301,94	-92 672,95
Avustukset	-2 700,00	
Muut toimintakulut	-144 846,52	-137 433,40
Toimintakulut yht.	-3 384 491,06	-3 074 117,85
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-56 472,97	-2 239,06
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	35,61	
Muut rahoitustuotot	1 595,85	3 892,58
Korkokulut	-2,97	-448,16
Muut rahoituskulut	-106,29	-182,86
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	1 522,20	3 261,56
VUOSIKATE	-54 950,77	1 022,50
TILIKAUDEN TULOS	-54 950,77	1 022,50
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-54 950,77	1 022,50

Toteumavertailu

1.1.-31.12.2022	Talousarvio	Muutos / KS	Käyttösuun.	Toteutuma 1-12/2022	Poikkeama KS /TOT	Käyttö %
Luottamushenkilöhallinto						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 315 600		2 315 600	2 316 007,94	-407,94	100,0
Toimintatuotot yht.	2 315 600		2 315 600	2 316 007,94	-407,94	100,0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-241 700	6 000	-235 700	-222 049,09	-13 650,91	94,2
Palvelujen ostot	-319 200	27 500	-291 700	-215 012,79	-76 687,21	73,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 100	900	-12 200	-19 227,15	7 027,15	157,6
Avustukset				-2 700,00	2 700,00	-100,0
Muut toimintakulut	-5 500		-5 500	-3 883,36	-1 616,64	70,6
Toimintakulut yht.	-579 500	34 400	-545 100	-462 872,39	-82 227,61	84,9
TILIKAUDEN TULOS	1 736 100	34 400	1 770 500	1 853 135,55	-82 635,55	104,7
Virasto						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	34 000		34 000	19 231,50	14 768,50	56,6
Tuet ja avustukset	108 600	700	109 300	54 298,87	55 001,13	49,7
Toimintatuotot yht.	142 600	700	143 300	73 530,37	69 769,63	51,3
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-1 410 800	3 300	-1 407 500	-1 378 172,22	-29 327,78	97,9
Palvelujen ostot	-314 100	-24 900	-339 000	-309 911,77	-29 088,23	91,4
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-71 300	21 500	-49 800	-59 359,97	9 559,97	119,2
Muut toimintakulut	-139 100	2 000	-137 100	-125 237,56	-11 862,44	91,3
Toimintakulut yht.	-1 935 300	1 900	-1 933 400	-1 872 681,52	-60 718,48	96,9
TILIKAUDEN TULOS	-1 792 700	2 600	-1 790 100	-1 799 151,15	9 051,15	100,5
Hankkeet						
Toimintatuotot						
Myyntituotot	192 400	93 000	285 400	246 483,93	38 916,07	86,4
Tuet ja avustukset	493 200	341 300	834 500	691 995,85	142 504,15	82,9
Toimintatuotot yht.	685 600	434 300	1 119 900	938 479,78	181 420,22	83,8
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-593 600	-281 500	-875 100	-807 639,80	-67 460,20	92,3
Palvelujen ostot	-172 450	-175 550	-348 000	-207 856,93	-140 143,07	59,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 150	-4 650	-17 800	-17 714,82	-85,18	99,5
Muut toimintakulut	-9 500	-9 600	-19 100	-15 725,60	-3 374,40	82,3
Toimintakulut yht.	-788 700	-471 300	-1 260 000	-1 048 937,15	-211 062,85	83,2
TILIKAUDEN TULOS	-103 100	-37 000	-140 100	-110 457,37	-29 642,63	78,8

Yhteensä	Talousarvio	Muutos / KS	Käyttösuun.	Toteutuma 1-12/2022	Poikkeama KS /TOT	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 542 000	93 000	2 635 000	2 581 723,37	53 276,63	98,0
Tuet ja avustukset	601 800	342 000	943 800	746 294,72	197 505,28	79,1
Toimintatuotot yht.	3 143 800	435 000	3 578 800	3 328 018,09	250 781,91	93,0
Toimintakulut						
Henkilöstökulut	-2 246 100	-272 200	-2 518 300	-2 407 861,11	-110 438,89	95,6
Palvelujen ostot	-805 750	-172 950	-978 700	-732 781,49	-245 918,51	74,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-97 550	17 750	-79 800	-96 301,94	16 501,94	120,7
Avustukset				-2 700,00	2 700,00	-100,00
Muut toimintakulut	-154 100	-7 600	-161 700	-144 846,52	-16 853,48	89,6
Toimintakulut yht.	-3 303 500	-435 000	-3 738 500	-3 384 491,06	-354 008,94	90,5
Rahoitustuotot ja kulut	-300		-300	1 522,20	-1 822,20	-507,4
TILIKAUDEN TULOS	-160 000	0	-160 000	-54 950,77	-105 049,23	34,3

Talousarvio sitoo maakuntahallitusta toimintatulojen ja -menojen sekä rahoitustulojen ja -menojen tasolla.

(Talousarvio v.2022 kohta 4.2)

MAAKUNTAVALTUUSTO

	Talousarvio 2022	Toteutuma 1-12/2022	Poikkeama
Toimintatulot	2 458 200,00	2 389 538,31	-68 661,69
Toimintamenot	-2 617 900,00	-2 446 011,28	171 888,72
Toimintakate	-159 700,00	-56 472,97	103 227,03
Rahoitustulot		1 631,46	1 631,46
Rahoitusmenot	-300,00	-109,26	190,74
Vuosikate	-160 000,00	-54 950,77	105 049,23
Tilikauden tulos	-160 000,00	-54 950,77	105 049,23
Tilikauden yli/alijäämä	-160 000,00	-54 950,77	105 049,23

Rahoituslaskelma

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-54 950,77	1 022,50
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Investointimenot		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		10 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta	-54 950,77	11 022,50
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		-5 474,89
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-254 608,67	2 682,76
Korottomien velkojen muutos	36 997,53	108 516,74
Rahoituksen rahavirta	-217 611,14	105 724,61
Rahavarojen muutos	-272 561,91	116 747,11
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	1 197 172,72	1 469 734,63
Rahavarat 1.1.	1 469 734,63	1 352 987,52
	-272 561,91	116 747,11

Tase

	31.12.2022	31.12.2021
VASTAAVAA		
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
III Sijoitukset		
1. Osakkeet ja osuudet	60 824,74	60 824,74
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1. Valtion toimeksiannot	3 500 278,84	5 206 523,73
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
3. Muut saamiset	581 208,95	329 690,75
4. Siirtosaamiset	11 227,65	8 137,18
Lyhytaikaiset saamiset	592 436,60	337 827,93
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 197 172,72	1 469 734,63
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 350 712,90	7 074 911,03
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma		
	82 434,38	82 434,38
III Muut omat rahastot		
IV Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	1 066 149,72	1 065 127,22
V Tilikauden yli/alijäämä	-54 950,77	1 022,50
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Valtion toimeksiannot	3 500 278,84	5 206 523,73
E VIERAS PÄÄOMA		
II Lyhytaikainen		
6. Ostovelat	70 082,54	124 601,19
7. Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	52 403,94	46 093,28
8. Siirtovelat	634 314,25	549 108,73
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 350 712,90	7 074 911,03

OSA 4: TILINPÄÄTÖKSEN LII- TETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 1

Sijoitusten arvostus:

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus:

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6

	2022	2021
Toimintatuotot tehtäväalueittain		
Luottamushenkilöhallinto	2 316 007,94	2 328 992,08
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	73 530,37	59 352,09
Hankkeet	938 479,78	683 534,62
Toimintatuotot yhteensä	3 328 018,09	3 071 878,79
Toimintakulut tehtäväalueittain		
Luottamushenkilöhallinto	-462 872,39	-480 767,36
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	-1 872 681,52	-1 786 104,90
Hankkeet	-1 048 937,15	-807 245,59
Toimintakulut yhteensä	-3 384 491,06	-3 074 117,85

Liitetieto 9

Palvelujen ostot	2022	2021
Muiden palvelujen ostot	-732 781,49	-573 901,05
Palvelujen ostot yhteensä	-732 781,49	-573 901,05

Liitetieto 11

Suunnitelman mukaiset poistot (Maakuntavaltuusto 15.11.1996 § 21)

Hyödykeryhmä	poistoaika	poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
* Aineettomat oikeudet	5 v	tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto		
*atk-laitteet	3 v	30 % jäännösarvopoisto
*muut laitteet ja kalusteet	3 v	30 % jäännösarvopoisto
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

Maakuntavaltuusto on 10.11.2008 § 19 hyväksynyt käyttöomaisuuden pienhankintarajaksi 15 000 euroa.

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 19

Pysyvien vastaavien sijoitukset	2022	2021
Osakkeet ja osuudet		
Hankintameno 1.1.	60 824,74	70 824,74
Vähennykset (Efetta Oy)	0,00	-10 000,00
Hankintameno 31.12.	60 824,74	60 824,74
Kirjanpitoarvo 31.12.	60 824,74	60 824,74
Valtion toimeksiantojen varat	2022	2021
Maakunnan kehittämiserä ja AIKO-raha	21 897,52	41 959,52
Maakunnan omaehtoisen kehittämisen määräraha	325 946,29	651 836,06
Euroopan aluekehitysrahasto 2014 -2020	1 413 028,90	2 970 918,30
Matkailun elpymishankkeet ALMA	91 863,21	940 809,85
Alueellinen selviytymissuunnitelma	178 899,56	601 000,00
AKKE 2022: Omaehtoinen kehittäminen MOKRA	288 888,80	
AKKE 2022: AIKO	567 666,40	
AKKE 2022: Osaavan työvoiman saatavuus	294 888,80	
AKKE 2022: Kestävä monipaikkaisuus	317 199,36	
Valtion toimeksiantojen varat yhteensä	3 500 278,84	5 206 523,73

Liitetieto 23

Saamiset jäsenkunnilta ja jäsenkuntien konserneihin kuuluvilta yhteisöiltä (sisältyvät alla lueteltuihin saamisiin)

Lyhytaikaiset	2022	2021
Jäsenkunnilta		
Muut saamiset, tulojäämät	19 152,56	49 221,36
Siirtosaamiset, ennakkomerot	0,00	0,00
Jäsenkunnilta yhteensä	19 152,56	49 221,36
Jäsenkuntien konserneihin kuuluvilta yhteisöiltä		
Muut saamiset, tulojäämät	0,00	0,00
Jäsenkuntien konserneihin kuuluvilta yhteisöiltä yht.	0,00	0,00

Liitetieto 24

Saamiset	2022	2021
Lyhytaikaiset		
Saamiset valtiolta, ALV	10 351,00	19 321,38
Tulojäämät		
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	10 200,00	8 940,00
Maakunnan kehittämiserä ja AIKO-raha		20 062,00
Kansallinen rahoitus	43 636,61	
EU-tuet ja avustukset	488 746,00	210 277,34
Muut projektien saamiset	26 712,94	50 608,73

Muut saamiset	1 562,40	20 481,30
Menoennakot	11 227,65	8 137,18
Saamiset yhteensä	592 436,60	337 827,93

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25

Oman pääoman erittely

	2022	2021
Peruspääoma 1.1.	82 434,38	87 909,27
Vähennykset	0,00	-5 474,89
Peruspääoma 31.12.	82 434,38	82 434,38
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 066 149,72	1 065 127,22
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 066 149,72	1 065 127,22
Tilikauden yli/alijäämä	-54 950,77	1 022,50
Oma pääoma yhteensä	1 093 633,33	1 148 584,10

Peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken 31.12.2022

Kunta	Veroäyrit -94 1000 kpl	Osuus peruspää- omaan, €	Osuus, %
Enonkoski	92 483	929 24	1,1636
Hirvensalmi	114 616	1 188,81	1,4421
Juva	375 888	3 898,74	4,7295
Kangasniemi	301 383	3 125,97	3,7921
Mikkeli	2 800 776	29 049,85	35,2400
Mäntyharju	363 473	3 769,97	4,5733
Pertunmaa	97 544	1 011,73	1,2273
Pieksämäki	1 169 118	12 126,18	14,7101
Puumala	154 044	1 597,76	1,9382
Rantasalmi	209 337	2 171,67	2,6344
Savonlinna	2 095 441	21 734,07	26,3653
Sulkava	173 582	1 800,41	2,1840
Yhteensä	7 947 725	82 434,38	100,00

Liitetieto 30

Velat

jäsenkunnille ja jäsenkuntien konserneihin kuuluville yhteisöille

	2022	2021
Lyhytaikaiset		
Jäsenkunnille		
Siirtovelat	6 993,62	4 875,00
Muut siirtovelat		
Ostovelat	2 000,00	
Yhteensä	8 993,62	4 875,00

Jäsenkuntien konserneihin kuuluville yhteisöille

Siirtovelat	495,64	7 000,00
Muut siirtovelat	0,00	0,00
Ostovelat	473,19	10 855,75
Yhteensä	968,83	17 855,75

Liitetieto 33

Siirtovelat

	2022	2021
Lyhytaikaiset		
Lomapalkkavelka sivukuluineen	322 427,50	303 013,96
Muut palkkajaksotukset	3 100,00	14 022,27
Henkilösivukulut	48 263,77	45 391,87
Saadut ennakot	247 459,66	186 680,63
Muut siirtovelat	13 063,32	
Siirtovelat yhteensä	634 314,25	549 108,73

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liitetieto 38

Leasingvastuut

	2022	2021
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	3 344,00	3 300,00
Myöhemmin maksettavat	1 332,00	3 108,00
Leasingvastuut yhteensä	4 676,00	6 408,00

Vuokravastuut

Seuraavalla tilikaudella maksettavat	67 104,00	61 121,00
Myöhemmin maksettavat	0,00	0,00
Vuokravastuut yhteensä	67 104,00	61 121,00

Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä

	31.12.2022	31.12.2021
Luottamushenkilöhallinto	1	1
Virasto / Maakunnan kehittäminen ja suunnittelu	20	21
Hankkeet	13	15
Henkilöstö yhteensä	34	37
joista virka-, työ- tai perhevapaalla	1	2
joista määräaikaista	12	14

Liitetieto 44

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetut luottamushenkilömaksut

	2022	2021
Keskusta, Etelä-Savon piiri	3 693,90	2 620,56
Keskusta, Itä-Savon piiri	1 496,10	1 966,55
Kaakkois-Suomen Kokoomus ry	2 444,60	2 224,45
Kaakkois-Suomen Sosialidemokraatit ry	3 438,40	3 631,90
Perussuomalaiset, Etelä-Savon piiri	1 055,75	457,14
Kaakkois-Suomen Vasemmistoliitto	86,25	46,00
Kaakkois-Suomen Vihreät ry	437,00	248,40
Kristillisdemokraatit	80,50	23,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	12 732,50	11 218,00

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot

	2022	2021
BDO Auditor oy		
Lakisääteinen tilintarkastus	5 120,50	4 585,00
Hanketarkastukset	2 480,00	931,00
Muut palkkiot	0,00	147,00
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	7 600,50	5 663,00

Mikkeli 27.1.2022

[Allekirjoitetaan sähköisesti. Allekirjoitustiedot viimeisellä sivulla]

Jutta Kiiskinen

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus

Mikkelissä 21.2.2022

[Allekirjoitetaan sähköisesti. Allekirjoitustiedot viimeisellä sivulla]

Maakuntahallitus

Tilinpäätösmerkintä

Tarkastuksesta on annettu kertomus.

Mikkelissä 1.3.2022

[Allekirjoitetaan sähköisesti. Allekirjoitustiedot viimeisellä sivulla]

BDO Audiator Oy
Lilja Koskelo JHT

LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo kirjanpitokirjoista

1. Päiväkirja	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
2. Pääkirja	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
3. Tilinpäätös	Sidottuna paperilla
4. Ostolaskujen toimittajaluettelo	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
5. Ostolaskupäiväkirja	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
6. Palkkakortit	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
7. Matkalaskupäiväkirja	Sähköinen tallennus (kahdella tallennusmedialla)
8. Varmennot asiakirjat	Sidottuna paperilla

Luettelo tositelajeista

Laji nro		
10	Kassatositteet	000001 - 000489
15	Käteiskassa	015001 - 015002
20	Ostolaskujen maksut	020001 - 020114
33	Sähköiset ostolaskut	033001 - 034192
50	Palkat	050001 - 050023
60	Maakunnan kehittämisraha ja AIKO	060001 - 060058
70	EU/Rak.rah.2014-2020	070001 - 070124
80	Matkalaskut M2	080001 - 080014
99	Muistiotositteet	990001 - 990126

**Etelä-Savon
maakuntaliitto**